

MHP Merkezindeki adam itiraf'a devam ediyor

24

Aydınlık

CUMARTESİ
23
AĞUSTOS 1980
10 LIRA

Kuruluş yılı: 1921
Kurucusu: SEFIK HUSNU

BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!

REKTÖR VEKİLİ
KICIMAN'IN EVİ
M. SAMİ BARSAN'IN
EMRİYLE
BOMBALANDI

ODTÜM-SEN
KONGRESİNDE SAHTE
İŞÇİ KARTLARIYLA
ÇOĞUNLUĞU
SAĞLADIK

ARABASI
ARANMAYAN
İDARECİLER
VASITASIYLA
ODTÜ'YE SİLAH
SOKUYORDUK

2 ARALIK
OLAYLARINDA
ÜLKÜCÜLERİ
YÖNETEN VEDAT
ALAGÖZ VE M. SAMİ
BARSAN ODTÜ'NÜN
JİPİYLE KAÇTILAR

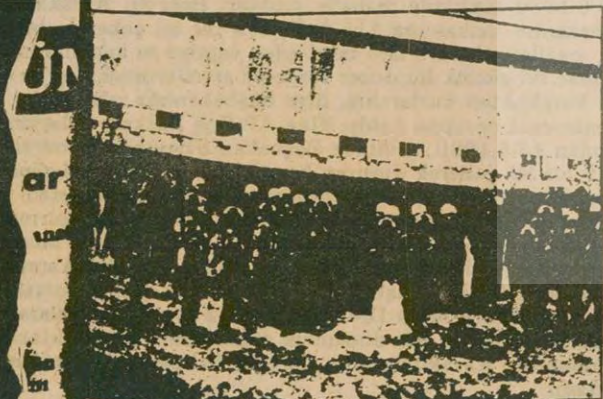
ODTÜ Rektörü Hasan Tan silahlarını bize veriyordu

● Kızılcahamam kampında bir klasifikof, çeşitli otomatik ve yarı-otomatik silahlar vardı.

Yurttaşın olayın ardındakileri açıklıyor

Anarşi turmanısı devam ediyor
İstanbul'da 1 öğrenci
öldürüldü, ODTÜ'de
patışma: 35 yaralı

ODTÜ'deki işçiler isten çıkarılacak. Ankara'da Veteriner Fakültesi'nde öğrencilere ateş açıldı. Urfa'da çıkan silahlı çatışmada iki kişi yaralandı.

ODTÜ'de öğrenciler üzerine tahrip kalıbı, molotof kokteyli atılan öğrenciler arasında panik yarattı. Bir an içinde harp meydanına dönen ODTÜ'de çok sayıda jandarma ve polis güvenlik tedbirleri aldılar.

URDUN çeşitli kentlerinde olaylar dün de bütün şiddetle devam ederken, 1 kişi öldü, pek çok kişi yaralandı ve anarşi manşını sürdürdü.

İstanbul'da dün sabaha kadar CHP afişi asan Nevzat Bulut'un sonucunu öğrendi.

2 Aralık ODTÜ olayı basında geniş olarak yer almıştı

Ali Yurttaşın, 2 Aralık 1977 günü ODTÜ'de meydana gelen olayları ve bunların nasıl ve kimler tarafından planlandığını anlatıyor.
"Olaylarla ilgili olarak 3 Aralık 1977 tarihli Hürriyet gazetesinde yayınlanan

"ODTÜ'de çatışma: 35 yaralı" başlıklı haber Yurttaşın'ın anlattıklarını doğruluyor. Haberde şöyle deniliyor: "... Hasan Tan zamanında görevle a-

Ali Yurttaşın'ın bugün yayınladığımız itirafları 2. MC hükümeti zamanında ODTÜ'de meydana gelen olayları aydınlatıyor. Bu hükümet zamanında atanmış ODTÜ Rektörü Hasan Tan'ın ve diğer idarecilerin okula sokulan ülkücülere kendi arabalarıyla silah taşıdıkları da bu itirafla ortaya çıkmış oluyor. Yurttaşın şöyle devam ediyor:

"ODTÜ'YE GİRİŞİMİZ"
Nisanında Gazi'de öğrenciyken iş aramaya başladım. Para durumum pek iyi değildi. Ülkücü İşçiler Demekçi Genel Sekreteri Mustafa Sami Barsan ile tanıştım. ODTÜ'ye 300 işçi sokacaklarını söyledi. Niğde Yurdundan adam getirmemi istedi. Ben 10-15 kişi getirdim. Mustafa Sami Barsan '10 bin komünist arasına 300 kişi ile dalacağız, burada ölmek de, öldürmek de var. Amacımız çalışmak değil, ülkücü hareketin sesini duyurmaktır' şeklinde konuşmalar yaptı. Getirdiklerinden sadece üçü işi kabul etti.

"Mustafa ODTÜ'de Evrak Müdürü Baha'yı görmemişti söyledi. Bize Baha'ya verilmiş üzere bir de yazı verdi. Baha ile görüştüğümde sonra görevle başladık."

ODTÜ'DEKİ İDARECİLER SİLAHIMIZI İÇERİ SOKUYORDU

"O zamanki Müttevelli Heyeti MC tarafından atanmıştı. Hemen hepsi bizi destekliyordu. En başta Rektör Hasan Tan, İdari İşler Genel Müdürü Ünal Bey, Sağlık-İş Sendikası Genel Başkanı Mustafa Başoğlu (o zaman ODTÜ Müttevelli Heyetindeydi), Muhasebe Müdürü Özcan Bey, Personel Müdürü Sevim Tapan, IBM Başkanı Atilla Bey, Evrak Müdürü Baha Bey (sonradan Tarış'e geçti), Bütçe Mali İşler Genel Müdürü Şeref Çağlayan'dan (sonra ayrıldı) destek gördük. Bunlar 'Hoş geldiniz, hepimiz aynı dava için çalışıyoruz' dediler. Bizim işe alınmamız öncelikle bunların sayesinde."

(Devamı S. 6 Sü. 5'te)

Yarın:
Gazi Eğitim
Enstitüsündeki
faaliyet ve
olaylar
Kayıtları fiilen
ülkücüler
yapıyordu

ODTÜ'DE
BİZE YARDIMCI OLANLAR:

1. Rektör HASAN TAN
2. İdari İşler Genel Müdürü ÜNAL BEY
3. Sağlık-İş Sendikası Genel Başkanı MUSTAFA BAŞOĞLU (o zaman ODTÜ Müttevelli Heyetindeydi)
4. Muhasebe Müdürü ÖZCAN BEY
5. Personel Müdürü SEVİM TAPAN
6. IBM Başkanı ATILLA BEY
7. Evrak Müdürü BAHA BEY
8. Bütçe Mali İşler Müdürü ŞEREF ÇAĞLAYAN

(CHP İzmir Milletvekili)

Ferhat Aslantaş
"Kamuoyu
Aydınlık'taki
itirafı tartışıyor"

Bir süredir Aydınlık gazetesinde yayınlanan bir MHP'linin itirafları üzerinde Türkiye'nin yazarı, çizeri, politikacısı, etkili ve yetkili çevreleri durmak, düşünmek ve karar oluşturmak durumundadır.
"Bu itiraf"ı kaydırmak, saptırmak, gözardı etmek, hele o kişi politikacı ise sorumluluğu da aşan sonuçlar getirir. Demokrasiden söz etmenin asgari hududu da budur.

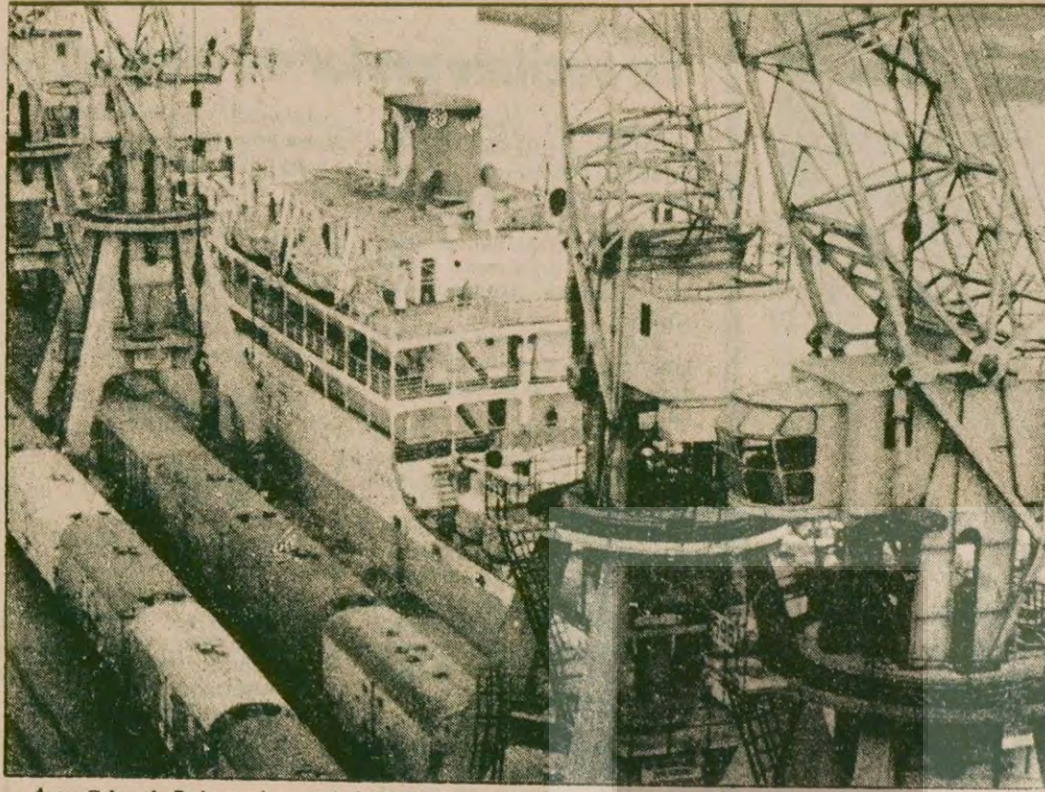
(Devamı S. 6 Sü. 5'te)

Muhalefet Polonya
olaylarını değerlendirdi

TUTUKLANAN
KOR YÖNETİCİSİ
JACEK KURON:
Artık kimse
bu hareketi
durduramaz

Bugün 8. sayfada

İşte Gdansk Polonya'nın Baltık Denizi kıyısındaki en büyük limanı. Eski Danzig kentinde bugün tarihi bir grev var.

İlimli bir görüşmeci atandı ama tutuklamalar sürdü.

Varşova yönetimi ikili oynuyor

- Gerek perşembe günü Moskova'ya gidip geldi.
- Akdeniz sosyalist partileri grevleri destekliyor.

Fransız basını umutlu İngiliz gazeteleri çökengin "Polonya büyük gözaltında"
(Yazısı 6. sayfada)

DIŞ HABERLER SERVİSİ
OLONYALI işçilerin grevinin 2. haftasına girerken Varşova yönetimi grevleri karşı ikili bir tutum içine girdi. Bu arada Varşova'da bazı yeni tutuklamaların olduğu öğrenildi. Polonya başkentinde genel grev söylentileri yaygınlık kazanırken, Parti ve Devlet Başkanı Edward Gierak'ın perşembe günü Moskova'ya bir 'Yıldırım ziyaret' yaptığı bildirildi. Uluslararası alanda Polonyalı grevlerle dayanışma güçlenirken, ABD muhalefet önderlerinin tutuklanmasını kinadı, Akdeniz Sosyalist Partileri ise Polonyalı grevleri desteklediklerini açıkladı.

Baltık limanlarındaki ve Polonya'nın çeşitli kentlerindeki (Devamı S. 6 Sü. 3'te)

ABD-Somali askeri anlaşması imzalandı

DIŞ HABERLER SERVİSİ
ABD yönetimi ile Somali hükümeti arasında uzun süredir devam eden görüşmeler dün sonuçlandı ve iki ülke arasında bir askeri anlaşma imzalandı. Anlaşmanın içeriği ve ayrıntıları konusunda açıklama yapılmamasına rağmen, ABD'nin Somali hükümetine 25 milyon dolarlık bir yardım yapacağı, Somali'nin ise toprakları üzerinde bulunan Barbera Deniz Üssü ve Argeta Hava Limanında Amerikalıların konuşulacağını belirtti.

Rusya, diplomatlarının kovulması üzerine Portekiz'e çattı

MOSKOVA
Sovyetler Birliği Portekiz hükümetinin iki askeri atase olan 4 Sovyet diplomatının ülkeden kovulması kararına karşı şiddetli tepki göstererek "Buun Sovyetlere karşı dost olmayan bir tavır olduğunu" ileri sürdü.

Bilindiği gibi, geçtiğimiz çarşamba günü Portekiz hükümeti 4 Sovyet diplomatını, ülkedeki askeri üsler hakkında bilgi toplayarak casusluk faaliyeti yürüttükleri için "istemeyen kişi" ilan ederek, 5 gün içinde ülkeyi terk etmelerini istemişti.

Libya'daki askeri ayaklanma Doğu Almanlar tarafından bastırıldı

ROMA
Libya'nın eski bir Büyükelçisi Fas'ın başkenti Rabat'ta bir demec vererek Libya Devlet Başkanı "M.Kaddafi'nin düşüşünün yakın olduğunu" söyledi. Kaddafi'ye en çok bağlı, Toruk kentinde bulunan "El Murabit Alay"nın ayaklanmasına dik-katı çeken Büyükelçi, bu ayaklanmanın iki hafta sürdüğünü, yabancı askeri uzmanlar tarafından zorla bastırıldığını ve bu işte, özellikle Doğu Alman askeri uzmanların önemli bir rol oynadığını belirtti.

İstanbul'da öldürülen doktor yüzbaşının cenazesi törenle kaldırıldı

Önceki gün İstanbul Bakırköy'de sahte solcularca öldürülen Haydarpaşa Askeri Hastanesinde görevli Doktor Yüzbaşı Çetin Özalp'ın cenazesi, dün Selimiye Camisinde kılınan cenaze namazından sonra, askeri törenle Karacaahmet Mezarlığında toprağa verildi.

İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı, Özalp'ın öldürülmesi ile ilgili olarak yayımladığı bildiriye, "Dr. Yzb. Çetin Özalp'ın kendisini insanlığa adamış, millette ve yurduna gönülden bağlı bir doktor olduğu, ancak intikam için terör odaklarının robot katillerince öldürüldüğü" belirtildi. (Fotoğraf: Kemal ÖZDEN)

Köy YSE-İş Genel Başkanı öldürüldü

HABER MERKEZİ
MISK Sendikası Genel Başkanı Sadık Özkan dün saat 09.00 sıralarında Volkswagen marka özel otomobili ile Çankaya'dan Hoşdere yoluyla işine giderken Beşinci Durak yakınlarında bir otomobilete bulundukları belirlenen silahlı bir grup tarafından taranarak öldürüldü.

Yüzünden ve göğsünden dört kurşun yarası alan Özkan'ın olay yerinde öldüğü, kontrolsüz kalan otomobilin iki arabaya çarparak durduğu bildirildi.

Görgü tanıkları Sadık Özkan'a 06 PD 614 mavi, Murat 124 plakalı otomobilden ateş açıldığını, saldırganların üç kişi olduklarını ve cinayetin sonra Ayrançı yönüne kaçtıklarını söylediler. Yapılan araştırma sonucu saldırganların kullandığı otomobilin plakasının sahte olduğu, 06 PD 614 numaralı plakanın bir kamyonu ait olduğu belirlendi.

Erken seçim önergesi alt komisyona gönderildi

AP' liler MSP' nin seçim görüşmelerini yavaşlatmasını tepkiyle karşıyorlar ve "Kiş gelmeden seçime gitmek zorundayız" diyorlar

Erken seçim kilitleniyor

ANKARA (ÖZEL)
ERKEN seçimle ilgili gelişmeler, MSP'nin bir yandan AP, bir yandan CHP ile pazarlıklara girişmesi nedeniyle kilitlenmeye yüz tuttu.

Anayasa Komisyonundaki görüşmeler, perde arkasındaki pazarlıklara bağlı olarak hızlanıp yavaşlıyor. MSP'nin AP ile pazarlıkları hızlandırdığında erken seçim Komisyonundan çıkacak gibi oluyor. CHP ile pazarlık devreye girmediği ise görüşmeler tekrar yavaşlıyor.

Hafta başından beri sürmekte olan MSP-CHP pazarlığı, Erbakan'ın Başbakanlık isteğinden vazgeçmesi üzerine yeniden alevlendi. Bir MSP yetkilisi, İsrail ile ilişkilerin kesilmesi, faiz kararının kaldırılması ve yeni devalüasyon ve zam yapılmaması halinde CHP ile hükümet kurabileceğini açıkladı.

AP'nin TEPKİSİ
AP'liler ise MSP'nin tutumuna şiddetli tepki gösteriyorlar. Bir AP üst düzey yetkilisi "Kiş gelmeden ekim veya kasım da seçime gitmek zorundayız. Yoksa zor geçecek olan kiş şartlarından yara alırsız" dedi.

Öte yandan dün Mecliste bir basın toplantısı yapan AP Genel Başkan Yardımcısı Necmettin

Cevheri ile Genel Sekreteri Nahit Menteşe, Erbakan'ın erken seçim engellemesini komisyon Başkanı Şener Battal vasıtasıyla yürüttüğünü söylediler.

MSP'nin Meclisin üst katında başka, alt katında başka partiyle pazarlık yaptığını belirten Cevheri ve Menteşe, şunları söylediler:

"MSP erken seçim önermesini verirken bizim blof yaptığımız için kendilerinin teklifine gelmeyeceğimizi ve böylece bedava kahraman olmayı düşünmüştü. Ama bedava kahraman olmadılar. Şimdi CHP ile birlikte kaçacak yer arıyorlar. Eğer MSP seçimden korkmuyorsa, milli görevin milletçe iktidara getirileceğine inanıyorsa, liderinin beş gün önce televizyonda yaptığı hamaset gösterisinin arkasında durabiliyorsa, Anayasa Komisyonunda gürültü gerekçeleriyle yapılan engellemelere yardımcı olmaz ve bu karar komisyonundan çıkarak Meclis Genel Kuruluna gelir."

BATTAL: "AĞIR RAHATSIZLIĞIMA RAĞMEN KOMİSYON TOPLANTISINI AKSATMADIM"

Anayasa Komisyonu Başkanı ve MSP Konya Milletvekili Şener Battal ise, AP'nin suçlamalarına cevap vererek "Ağır rahatsızlığım rağmen toplantıları aksatmadım. Komisyon öğle ve yemek paydosu vermeden çalışmalarını sürdürmektedir" dedi.

Dün bir basın toplantısı yapan Battal, CHP'nin erken seçime karşı olduğunu ve bu nedenle engelleme yapacağını başından beri söylediğini belirterek, 1977 yılındaki erken seçim tartışmalarında küçük bir partinin engellemesini bile ancak 20 günde aşabileceğini sözlerine ekledi.

(Devamı S. 6 Sü. 1'de)

Ecevit: "Kimseye hükümet pazarlığı içinde değiliz"

ANKARA (ÖZEL)
CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit, dün yaptığı basın toplantısında "Kimseye hükümet pazarlığı içinde değiliz. Türkiye'yi bu hükümetten kurtarmak istiyoruz" dedi. Başbakan Demirel'in önceki günkü ve dünki basın toplantısındaki sözlerine de cevap veren Ecevit, "Ben hiç kimseyi Hitler'e benzetmedim. Demirel'in nevi şahsına münhasır bir kimsede olduğunu biliyordum. Ancak, uygulanmakta olan planlar ve yöntemler arasındaki benzerliklere değindim. Hükümetin uyguladığı yöntemler 1. Dünya Savaşından sonra Almanya'ya nazirini, İtalya'ya faşizmi getiren yöntemlere benzetmektedir. Demirel ise beni bir yer adı olan Weimar'a benzettili. Olabilir herkes dil sürçmesi yapar."

(Devamı S. 6 Sü. 4'te)

Birbirlerini suçluyorlar

MENTEŞE
"MSP erken seçime ilgili oyalama taktiklerini, Anayasa Komisyonu Başkanı Şener Battal aracılığıyla sürdürüyor."

BATTAL
"Oyalama iddiaları doğru değildir. Komisyon, yemek ve öğle arası bile vermeden önerge ile ilgili çalışmalarını yürütüyor."

Demirel Ecevit'i Weimar kasabasına benzettili

HABER MERKEZİ
ECEVİT, iki gün önce Demirel'i Hitler'e benzetince, Demirel de Ecevit'i Almanya'nın Weimar (Vaymar) kasabasına benzettili. Başbakan Demirel önceki akşam televizyonda yayınlanan basın toplantısında aynen şu cümleleri kullandı:

"Ben onun seviyesine inmem. Şimdi ben onu Krensky'ye, Vaymar'a benzetsem iyi mi olur?"

Konuyla ilgilenenler, Demirel'in Ecevit'i Vaymar'a benzetmesinin hiç de iyi olmayacağı kanısına vardılar. Çünkü Hitler'in yığılı Vaymar Anayasasına atıfta bulunmak isteyen

Memurlar Derneğinin yiyecek ve giyecek yardımı kampanyası başarıyla sürüyor

ANKARA (ÖZEL)
MEMURLAR Derneği tarafından başlatılan yiyecek ve giyecek yardımı için imza kampanyası başarıyla sürüyor. Türkiye çapında başlatılan kampanyaya kısa zamanda çok sayıda memurun katıldığı bildiriliyor.

İmza kampanyasına iki gün içinde Devlet İstatistik Enstitüsünün 375, Emlak ve Kredi Bankasından 75, Bayındırlık Bakanlığında ise 95 memurun katıldığı öğrenildi.

Kampanyaya katılan İstatistik Enstitüsü çalışanları "8 bin lira az bile. Yiyecek 10 bin giyecek 20 bin olmak ki yetsin" diyorlar.

Bayrampaşa Cezaevinde öldürülen iki gencin katilleri belirlendi

HABER MERKEZİ
AYRAMPASA Cezaevinde sağ görüşlü hükümlü ve tutukluların katıldığı sol kısımda, 16 Ağustos 1980 günü işlenerek öldürülen iki gencin katilleri belirlendi.

Hırsızlık suçundan tutuklu Adem Şenlik ve Ahmet Tutkun'un sol kısıma geçerek geçmişte saldırgan grubun içinde Maltepe Askeri Cezaevinden getirilen ve "Kelebek" lakabı ile tanınan İbrahim, İsmet Kemal, "Toroş" lakabı ile tanınan Neşet isimli MHP'lilerin bulundukları ve saldırıları bunların planladıkları öğrenildi.

Sağ görüşlüler arasında lider durumunda olan bu kişilerin, sol blok kontrol gardiyarı Hasan Akkaya ile sıkı bir ilişki içinde oldukları ve cezaevinde birçok meselede işbirliği yaptıkları bildiriliyor.

Cezaevi yetkililerinden edilen bilgilere göre cinayetin nedeni, Adem Şenlik ve Ahmet Tutkun'un bir süre sol görüşlülerin yanlarında kalmaması sağ görüşlülerce tespit edilmiş. Ancak cinayetin daha başka nedenlerle de işlenebileceği sanılmaktadır.

Öte yandan Sağlık bakanı oza (Devamı S. 6 Sü. 8'de)

Yazabilmek eylemi

ÖYLE olaylar vardır ki, aklı kara, gün gibi ortaya çıkar. Öyle olaylar vardır ki, kiminin nutku tutulur, kiminse öngörülleri doğrulanır. Sonuç olarak, asilolan olaylardır. Sözleri, yazıları, altdeler olaylar.

Şimdi Polonya'da işçi sınıfı ayağa kalktı. Sözü eylemine, eylemi sözüne denk düşenler bir kez daha aklanıyor. Ama işçi sınıfının dostları, sosyalizmin sahte savunucuları ne yapıyor?

Ali Sirmen, dün Cumhuriyet gazetesinde bir yorum yazmak zorunda kalmış. Köşe yazarları bir fikir geliştirmek, bir tutum açıklamak için yorum yazarlar. Ama Sirmen'de böyle bir şey yok. Olayları alt alta sıralamış. İki-üç günlük haberleri özetlemekle yetinmiş. Ve işin içinden sıyrılmış!

İşçi sınıfı, sosyalizm, demokrasi, insan hakları gibi konularda hassas olduğuna öne süren Mümtaz Soysal neden susmaktadır? Yoksa o, Sovyet tankları Varşova'ya girdikten sonra Polonya'ya gidip yerinde bilgi toplama mı hazırlanıyor?

Köşe yazarlarının sıkıntılarını anlamak mümkün değildir. Bir garip çelişki içine düşmüşler. Çünkü onların bildiğine göre, katalarındaki kağıtlara göre, Polonya'da sosyalizm var. Yani işçi sınıfı iktidardadır. Dolayısıyla, iktidardaki işçiler kime karşı grev yapacak ki? Ama hayat onların sandıkları gibi değildir. Onların sandıkları gibi olsa, Polonya işçi sınıfının mücadelesini açıklamak olanaksız.

İşçi dostu olduğuna öne süren günlük gazeteler, köşe yazarları kafalarındaki önyargıları yıkmazlarsa, Polonya işçi sınıfı önyargıları yıkar. Ve yıkılmaktadır da... Asilolan olgulardır.

bu kösedenden...

Geçmişin yükünden kurtulamayanlar (1)

Mehmet Halim Spatar

1951'de Polonya'da Auschwitz kampını dolaşacaktık. Dünyanın dört bir yanından Berlin Barış Festivaline gelen gençlere Nazilerin yaptıklarını gösterecektik. Artık bir müze olan kampın büyük kapısına yaklaşıyorduk. Yanıma kara kıvrık saçlı, zayıf, uzunca boylu, tel gözlüklü bir genç yaklaştı. Beyaz dişleriyle güliyordu, elini uzattı: "Ben Lübnanlı Varuy; Türkiye'den giden Ermenilerdenim. Selam!" dedi. Kampı dolaştığımız dört-beş saat hep birlikte olduk.

Aradan 29 yıl geçtiği halde konuştuklarımızın bazılarını çok iyi hatırlıyorum. Kampın kapısında Varuy, "Etrafına iyi bak arkadaş," demişti, "gördüklerimiz birer mühendislik şaheseridir. Ben de mühendis çıkacağım. Bu kampta çok mühendis çalıştırmışlar, bir yerlerde okumuştum. Yıllarca öğrenci sularında direk çürüten bu insanların hiç akıllarına gelmiş midir acaba, günün birinde böyle bir ölüm fabrikasında çalışacakları? İnsan hayatının daha iyi olması amaçlayan mühendislik bak hele, ne işe yararsın. "Kapının üzerinde kocaman maden harflerle yazılı "Arbeit Macht Frei" yazısını gösterdi: "Çalışırsan özgürsün, demek istiyorlar. Dante'nin cehenneminin kapısı gibi, buradan girenler tüm umutlarını ardında bırak; artık ölüncüye kadar Naziler için çalışacaksın, diyorlar. Mühendislik de, emek de bu amaçlarla kullanılmış. Faşizm budur işte: En iyi şeyleri, insanların köleleştirilmesi için çarptırarak. Bu kamp bile onların yapmak istedikleri şeyi göstermiyor mu? İnsanı kölelik çağına geri döndürmek. Köleleri ve asma bahçeleriyle Babil.. Ama ne Babil, ne de Auschwitz söktü. Eninde sonunda yaşayan iyi ve güzel oldu. Köti ise müzelerde. İleriye giden yol buradan daha iyi görünmüyor mu hemşerim? En büyük kötülüğü de müzeli edeceğiz günün birinde..."

Varuy'un ailesinden sağ kalanlar, Anadolu'nun yaşadığı korkunç keşmekeşte, Musa Dağı üzerinden Suriye'ye, oradan Lübnan'a geçip yerleşmişler. Varuy onların arasında öğrenmiş Türkçeyi; dergilerimizi, gazetelerimizi sürekli izlemiş, romanlarımızı okumuş. Geçmişin tortularından arınan insanların ne denli güçlü çıktıklarını ben Varuy'da görmüştüm. Onu şimdi daha iyi değerlendirebiliyorum. Herşeyi kafasında yerli yerine yerleştirmişti, önyargıları söküp atmıştı kafasından. Sirtında geçmişten kalma böyle ağır bir yük olan bir Ermeni genci için bunun ne denli zor olduğunu sonradan daha iyi kavradım. Varuy bilimsel sosyalisti, halkları birbirlerine kırdırmanın emperyalizm olduğunun bilincindeydi. Lübnan'daki korkunç keşmekeşin içindeyse ve hâlâ sağsa, kulakları çınlasın, ömrü bol olsun Varuy'un...

Festival'e bazı aksaklıklar yüzünden gecikmişim. Arkadaşlar beni bekleyememişler, Paris'ten Berlin'e geçmek zorunda kalmışlardı. Onların Paris'teki evlerinde beş-altı gün kalarak işlemleri tamamladım. Ev sahibi Madam Kara ile tanıştım. Onunla ve ahbablarıyla birbirimize içice ısındık.

Madam Kara - adı herhalde Karayan'dan geliyordu - Anadolu'daki o korkunç günlerde küçük bir kızmış; ailesinden bir tek hayatta kalan olmuş. Bir Türk karı-koca onu bulup gereken yerlere teslim etmişler. Paris'e yerleşmiş, büyümüş, evlenmiş. Bir iki yıl önce kocasını yitirmiş. Tek kızını tatilde olduğu için görememişim. Kızı onaltısını dolduruyormuş, kilişeye kabul töreni için kızının elbiseleri ile uğraşıyordu Madam Kara. Madam da, ahbabları da çoğu kez Türkçe konuşuyorlardı, özellikle şakalaştıkları, hele küfürleştikleri zamanlar. Bir akşam, Madam Kara'nın ahbabı, orta yaşını geçmiş, şişman bir madam uğradı. Onun da öyküsü Madam Kara'ninkine benziyordu. Ama hiç sözünü etmedi. Daha sonra Madam Kara'dan bir kerevetin altından boğazlanan anneleri, abaları, ağabeyleri, nineleri ve dedeleri dehşetle izleyen küçük bir kızın öyküsünü dinledim.

O altüst oluş yıllarında Türkün, Kürdün, Rumun, Ermeni'nin vb, birbirlerine onulmaz acılar verdikleri, birbirlerini boğazladıkları Anadolu... Ben burada, büyük acıların içinden geçmiş, doğdukları yerleri bırakıp gitmek zorunda kalmış insanların arasındaydım. Kan, nefret, kin, düşmanlık, öç en azından yabancı bekliyordum. Oysa bu kadın, o hiç de yabancı olmadığımız Ermeni ağız Türkçesiyle, "Sen bana duyuyorsun çok sevdiğim ve özlediğim toprağın kokusunu getiyorsun, gel de seni kucaklayayım," diyerek sarılmış, uzun uzun saçlarını koklamıştı. Ne kötü günler görmüş olsa gerekti oysa.

YENİDEN DÜZENLENEN TRT

TRT koridorlarında herkes birbirine soruyor: KASAROĞLU 5500 PERSONELİ NASIL YENİDEN DÜZENLEYECEK

TRT Yönetim Kurulu 25 Ağustos'ta Ankara'da toplanarak hazırlanan TRT'nin yeni kuruluş ve görev yönetmeliğine göre TRT Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanan kadro değişikliğini görüşecek.

TRT koridorlarında, herkes birbirine soruyor "Bizim fikrimiz niye alınmadı", "Niçin bu kadar gizli hazırlıyorlar her şeyi", TRT'nin, elinden geldiği kadar yükünü omuzlamaya çalışan TRT çalışanları bu sözlerinde haklıydılar. Evet TRT yeniden düzenleniyor görevler yeniden belirleniyor, ama kadroların düşüncesi alınmadı.

Bir TRT çalışanı "Reorganizasyon ihtiyacı ne doğdu, yoksa belli kadroları kaldırıp, bazı kişilere mevki ve makam vermek için mi, yapılan uygulamaya ile göreceğiz" diyor.

Hazırlanan yeni düzenleme ile TRT'de çalışan herkesin kadrosu iptal edilecek, yeni kadroların tekrar atamaları yapılacak. Bu atamalardaki kıstas, acaba ne olacak? Örneğin Haber Dairesi Başkanlığındaki atamaları nasıl olacak. Türkiye ekranı çarptıktan sonra alan ve onun cinayetlerine kılıf olabilecek şekilde habercilik yapanlara ne olacak. Bunlara göz yumanlar terfi mi ettirebilecekler. Moskova Olimpiyatlarının reklam firması gibi çalışan spor servisi sorumluları ne olacak?

Reorganizasyonla birlikte TRT

ye diz çöktürecek diyen Türkiye'de komandoları, kurum çalışanlarına Erzurum başta olmak üzere yer beğenin dedikleri söyleniyor. Bu cüreti nereden alıyorlar? Kime güveniyorlar? Biz yeni düzenleme ile birlikte yapılacak atamalara ve belirlenen niyetler konusunda yönetimi uyarıyoruz. Reorganizasyon yeni bir huzursuzluk kaynağı olmamalıdır.

Reorganizasyonla birlikte kurum yeniden örgütlenecektir. Yapılan çalışmanın, işin ciddiyetine uygun olmasını temenni ediyoruz. Belli kadrolar kaldırılıyor, yeni bazı müdürlükler ihdas ediliyor. Ölçü nedir belli değil. İhtiyaç nedir, hangi amaçla yapılmaktadır belli değil. Bunların yanı sıra en önemli eksiklik ise çalışanların görüşlerinin alınmamasıdır. Aksaklığı bizzat gören, eksikliği yaşayan ve kurumu daha ileriye götürecektir çalışanlardan ve onların örgütlerinden habersiz yapılan düzenlemenin sonuç vermeyeceğini şimdiden söyleyelim sizlere.

TRT Genel Müdürü Doğan Kasaroğlu, basına verdiği demeçlerde sürgün yapılmayacağını söylüyor. Bu sözlerin ne kadar gerçek olduğunu önemimizdeki günlerde göreceğiz. Ancak şunu söyleyelim ki acaba görevlerinden alınarak ve sürgüne gönderilecekler için Danıştayın yolu kapalı mı kalacak. Danıştayın bu oyuna gelmeyeceği gerçeğinin

bilincinde bile değil bu TRT yönetimi.

TRT Genel Müdürü Doğan Kasaroğlu, bir yandan kadro fazlalığından şikayet ederken, bir yandan da 20-30 kişilik üniteleri (Haslat Dairesi) gibi Daire Başkanlığı olarak kurmakta bir sakınca görmemektedir. Tıpkı personelin mesainin "Paramız yok" gerekçesiyle kesilmesi ve arkasında Genel Müdüre özgülü banyolu dinlenme odalarının yapılması gibi.

Genel Müdür Doğan Kasaroğlu'na göre, yönetmelik değişikliğinde dikkate alınan kelerden biri de, "Hizmetlerin modern işletmecilik anlayışı içinde süratle gerçekleştirilmesi için gereksiz kademelerin kaldırılması." Kasaroğlu'nun bu cümle ile neyi ifade ettiğini anlamak çok zor birşey olmasa gerek. Bu sürat içinde bakın ne yapıldı.

TV Daire Başkanlığının yetkileri azaltıldı. Genel Müdür yardımcılığı 4'e çıkarıldı. Acaba Daire Başkanlıklarının kurulması bu sürat için mi gereklidir?

Gönül isterdi ki TRT'nin aksayan yerleri bu yönetmelikle düzeltilsin. Bürokrasi kaldırılmalı ve yapımcılar daha özgür, daha demokratik çalışma olanaklarına kavuşsunlar. Bir form üzerinde 4-5 zıma gereği olmayan ve kabak her zaman olduğu gibi yapımcının başında patlamasını.

BİTTİ

TEZEĞİN ARDINDAKİ GERÇEK

AĞALIK

NURETTİN ATEŞ • METİN GOKTÜRK

Açlıktan ölen toprağı, topraksız insanın bağına gömdüler

● Köylüler ağanın ürününe tenekte evlerine taşıyor

● Ferho'ya traktörü, ağalar değil, köylüler soktu

Ağanın tarlasında gündoğumundan günbatımına kadar değil, istersen 24 saat çalış, sana vereceği gene bu buğday gene buğdaydır. Gaza, tuza beze para gereklidir. Para nerededir? Elazığ ovasında. Oranın ağaları ırgata para verirler. Ovada çatal denilen, yabaya benzer bellele pancar söker, akşama da parayı alırsın. Yeme, içme yatma ağa-

dandır. Eskiden bir ırgatın gündoğumuyla güneşin batması kadar değeri 6 liraydı. Çoğunu biriktirir, bir yığıla yama yapabilir. Ama şimdi? Gerçi yemiyeler arttı, ama ancak günlük masrafı çıkartabiliyor. Ama yine de Elazığ Ovasına imkenden başka çare yok.

Çünkü köy nüfusu gündün güne artarken, Ferho ağalarının arazilerinde hiç bir şey değişmemiştir.

Eskiden köy nüfusu azken, ağalar toprağı işletecek köylü ararlardı. Şimdi iş tersine döndü Köylüler ulam ağanın kapısına gelip, toprak için yalvarır oldular. Hele hiç toprağı bulunmayanlar ümidi kesip göçe başladılar. Kimisi büyük şehirlere, kimi komşu köylere...

İşte daha şimdiden 17 hane aile göç edip gitti.

İNSANSIZ TOPRAĞIN İZDIRAPLI ÖLÜMÜ VE DEFNİ

Toprak çok uzun yıllardan beri aç ve susuzdur. Ona bir ark su çevirecek, iki kucak gübre serpecek sevdiğine hasretir.

Canının taa içinden özünü süzdürüp, başağa dane eder, sevdiğine gönderir. Ama her yıl harman zamanı bir kara tesbih girer araya, buğday daneleri, sevdaneleri sevdiğine ulaşmaz, ağa ambarına indirir.

Durumu bilmeyen masukunun gönderdiği naneler bir türlü eline geçmeyen aşık ona küser, "Bana bir avuç buğdayı çok gören, beni aç koyan yardım bana ne hayır gelecek? Döküştüm ter, verdiğim emek, çektiğim hasret haram olsun!" der.

Sevdiği toprak acından ölüyor, başak tekerlekleri ocağa çatır çatır yakar. Yanar, yanar, yanar.

Ve sevdiğinin hasretine, dayanamayan toprak açlıktan susuzluktan ölüyor gider. İnsansızlık ölen toprağı, topraksız insanın bağına gömerler. Sevdiğine ancak öldüğünde kavuşabilmiştir.

TRAKTÖR GELİYOR

Toprak verimsizleştirice, artık onunla aylarca uğraşmak didinmek de akıllı bir iş olmaktan çıktı. Köydeki işi bir an önce bitirip Elazığ ovasına ve başka gündelik işlere gitmek gerekti. Ferho topraklarında geçen her dakika bir kayıptı artık. İşte bu sebepten kendisinin de biraz toprağı olan, elinde avcunda üçbeş kurusu bulunan köylüler birer traktör, birer patos aldılar. Ferho toprağına makina böyle geldi.

Traktör ve öteki makinaların girmesi, alınan üründe önemli bir artışa yol açmadı. Susuz, gübre-siz toprağı ne ile eşlersen eşele, ne verdin ki ne alacaksın?

HARAMZADELER

Traktöre, patosa yatırılan onca para, ağanın münasip gördüğü üçbeş tenekte buğdayla karşılırlar mı? Karşılansın. Peki ya ağa, kendi isteği ile daha fazla parasını verir mi? Vermez. Öyle ise? Ve ağanın ürünü el altından aşırılmaya başlandı. Tenekte tenekte buğday, gece demeden gündüz demeden köylünün kilerine taşınıp oldu.

Ağaların feryadı arttı çünkü ama, çare yok. Her köylünün başına bir silah adam dikemezlerdi ya. Binbir sinsi plan denediler, tutmadı. Sonunda pes ettiler: Toprakları satın kurtulacağız, bu iş böyle sürüp gitsin" dediler. Ama köylü buna da eyvallah demedi. "Sen kim toprağıni kime satıyorsun! Bu topraklar yıldır bizim zilliyetimizdir, biz eker biçeriz. Buraya dışardan kimse girip, bu toprağı işleyemez" dediler. "Hele bir sat da görelim!" diye diklendiler.

Şimdi iş kızıştıcağı kuzuyor, Bakalım ağalar toprağı başkasına satabilecekler mi? Satarlarsa ne olacak? Bütün bunları yarım kavgalı günleri gösterecek.

SARI BELKLER

Sarı saçları yedi belikli kız, sol elini bastırıp nişan koyduğunu son tezeği de güneşe taşıdı. Doğruldu, gerindi, belinin ağrısını dinledi. Ellerini sarı sacak samanların içinde hâlâ uyuyordu. Kocakoca köye girdi. Koca koca yazılarda dolu duvarların arasında hızla geçti. Ayrı hızla köyünü öte uçandan çıktı, tarlaların kenarına geldi, durdu. Hava, mayıs kokuyordu.

Oleden Elayagmur köyünden doğru ince ince bir rüzgâr geldi. Yedi sarı belik ipil ipil ısladı, döndü, yaldızlandı...

BİTTİ

GÜNDEM dışı

Ya seçilmeyenler ne oluyor?

Erken seçim görüşmelerinde birlikte çeşitli fikirler ortaya atıldı. Bazıları da AP milletvekillerinin erken seçim istemeyeceğini ileri sürüyor ve "Meclisten erken seçim kararı çıkmaz" diyorlardı. Nedeni? Yeniden seçilememek korkusu...

Peki seçilmeyen milletvekillerinin başına bu güne kadar ne gelmiş ki bu kadar korkuyor.

Elimizde daha önce seçim kaybetmiş 99 kişilik bir liste var. Bakıyoruz hepsi eski milletvekili, senatör.

Örneğin Hasan Hayati Ülkün, Süreyya Koc, Hilmi İncesulu eskiden milletvekilidiler. Seçimleri kaybedince AP hükümeti bütün vatandaşlarımız gibi bunların durumuna da yakından ilgilendi. Hepsini de Devlet Sanayi ve Yatırım Bankası Yönetim Kurulu üyeliğine getirdi. Bu bankanın kontenjanı çok geniş doğrusu... Eski senatör ve milletvekillerinden Osman Hocağil ile İhsan Tonbuş da bu bankanın Yönetim Kurulu üyeliğine atıldılar. Ya diğerleri... Onlar da aralarında Çay-Kur, DDD, Emlak Kredi Bankası, Ziraat Donatım Kurumu, Et Balık Kurumu, Çimento Sanayi, Şeker Fabrikaları, Emekli Sandığı, Denizcilik Bankası, PTT, SEKA, GİMA, Vakıflar Bankası, PETKİM, Merkez Bankası, TKİ, TPAO, Türk Standartları, Bağ-Kur, İPRAŞ, İller Bankası, vs... gibi kuruluşların Yönetim Kurulu üyeliğini aralarında paylaştılar.

Görüldüğü gibi eski milletvekillerini AP hükümeti kırıp kırıp yıldız gibi çeşitli kuruluşların Yönetim Kurulu üyeliğine dağıtmış. Yani

milletvekili seçilmelerinde önderinde Yönetim Kurulu üyeliği gibi parlak bir iş alanı var...

Eee, buna rağmen hâlâ korkunlar varsa... Neden korktuklarını açıklamak da artık onlara kalan bir şey.

Hangisi doğru?

Geçenlerde Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı İslamoğlu piyasada bütün ilaçların bulunduğunu, ilaç yokluğunu ortadan kaldırdığını açıklamıştı. İslamoğlu "İlaç yokluğunu iddia etmek yalan ve şantajdır" demişti.

Bakan bunları söylerken Türk Tabipler Birliği Başkanı Atabek "Bazı ilaçların bulunmadığını" söyledi. Türkiye Eczacılar Birliği Başkanı Çetinkaya da "Nedenler değişti ama ilaç darlığı devam ediyor" dedi. Ve son olarak da bir ilaç fabrikasının Pazarlama Müdürü de Birlik Başkanlarını doğruladı.

Şimdi kim doğru söylüyor? En iyisi bu soruyu ne Birlik Başkanlarına, ne Bakanla sormalı... Eline reçete, eczane eczane dolaşan vatandaşlarla konuşmalı biraz da.

İkibinyüzaltmışyedi

2167, rakamı işçi emekçileri için son derece önem taşıyor. Bu rakamı hemen sanılacağı gibi bir para tutarı değil. 6 aydır komisyonla bekleyen bir tasarı. Aileleriyle birlikte 2,5 milyona yaklaşan işçi emekçileri, dul ve yetimler aylarını bu tasarıyla medise sevkini bekliyor. Bu gidileceği daha da bekleyecekler. Öyle ya meclislerimiz toplanmıyor. Toplandıkları zaman da ancak erken seçim ve cumhurbaşkanlığı seçimi gibi çok önemli işlerle uğraşıyorlar.

Olayın geçmiş 1978 yılına kadar dayanıyor. Bu yıl içinde DDD, Emekli Sandığı ve Askeri Fabrikalar Tekait Sandığından emekli olanlara bazı imkanlar sağlanmış, ancak işçi emekçileri bu kapsamın dışında bırakılmıştı. Bunu gidermek üzere hazırlanan bir tasarı Meclise sevk edilmişti. Bu tasarı 2167 sayılı kanunda değişikliği öngörüyordu. 6 aydır komisyonla beklenen bu tasarı kanunlaşmış işçi emekçilerinin gelirlerinde yüzde 43'e varan bir artış olacak. Halen işçi emekçilerinin eline en az 5 bin 400, en fazla yatacak parası da dahil 24 bin lira geçiyormuş.

Emekçiler 2167 hakkındaki giderilmezse yakında bastona dayanacak gücümüz de kalmayacak" diyorlar.

Bizden duyurmasın... Erken seçim falan derken bakarsınız 500 bin emeklinin oyunun hatırına 2167 işi oluverir.

TKP Adalar İlçesinin gece çalışmaları yurttaşlar tarafından ilgiyle izleniyor

İSTANBUL (ÖZEL) - Türkiye İşçi Köylü Partisinin 24 Ağustos Pazar akşamı Bünyükada'da düzenlediği "Birlik ve Dayanışma Gecesi"nin çalışmaları yurttaşlar tarafından ilgiyle izleniyor.

TKP Genel Başkanı Doğu Perinçek'in de bir konuşma yapacağı gece halk müziği sanatçılarından Ali Ekber Çiçek, Asık Daimi, Özam Nedret ve gitarist Ömer Özgeç de yer alacak. "Adalar Halkıyla Birlik ve Dayanışma Gecesinde" ayrıca çeşitli halk oyunu gösterileri de yer alacak. (Fotoğraf: Doğan Kemancı)

Açıkça

DOĞAN YURDAKUL

Demokratik kuruluş

Erken seçim önerileri Meclis Anayasa Komisyonunda görüşülürken erken seçimden çok daha ilginç tartışmalar geçti. Tartışmaların en ilginç kişilerinden biri kuşkusuz MHP Çorum Milletvekili Mehmet İrmak idi. CHP'li İsmail Akın, ÜGD ve ÜYD militanlarının Afyon'da kendisine saldırdıklarının, milletvekillerine saldıran bir ortamda seçim güvenliği olmayacağını söylüyor.

Bunun üzerine MHP Çorum Milletvekili Mehmet İrmak "sataşma" olduğu gerekçesi ile söz alıyor. Kim sataşmış? ÜGD ve ÜYD'ye. Alınan kim? MHP Milletvekili Zaten söz almasının sebebi de ÜGD ve ÜYD'yi korumak.

"Burada temsilcileri bulunmayan demokratik bir kuruluş aleyhinde konuşamazsınız" diyor.

İyi ki Komisyon Başkanı görüşmeleri kesip ÜYD'den bir temsilci çağırarak sataşma gerekçesiyle söz vermemiş.

Bu demokratik kuruluş lafını faşistlerden ilk kez duyuyoruz. TKP'ye özenmiş olmasınlar? Bakmışlar İGD gibi anarşi yuvalarına "demokratik kuruluş" deniyor, faaliyet benzerliği de var, fikir benzerliği de var, isim benzerliği de var. ÜGD'yi, İGD gibi yapivermişler size "demokratik kuruluş"!

Bu demokratik kuruluşun suçlarını saymaya kalkarsak belki bir yıl sürecek bir yazı dizisi olur. Sıkıyönetim Komutanlığının bildirimleriyle belgelenen Mamak firarı olayını hatırlamak yeter.

Önce kaçırılan yakalandı ve ÜGD Hukuk Masasının bu işi örgütlediği açıklandı. Sonra kaçırılardan biri yakalandı. Kaçırılan

katilin firarına ve saklanması yardım eden kişilerin ÜYD Hukuk Masası Şefi, ÜYD Eskişehir ve Kütahya Başkanları, ÜGD Kütahya eski Başkanı ve ÜYD'nin başka militanları olduğu açıklandı.

Bu örgütlerin nasıl birer demokratik kuruluş olduğunu açıklamaya herhalde bu iki Sıkıyönetim bildirisini yeter de artar.

Daha hâlâ MHP ile ÜYD arasında ilişki arayanlara da Mehmet İrmak'ın Anayasa Komisyonunda yaptığı konuşma yeter de artar. Ama şimdi bunu çağırırsanız da sorsalar, "ÜGD'ye sataşıyorlar, bize sataşıldı diye söz alıyorsunuz, senin ÜGD ile ne ilişkin var?" deseler, sıklıkla "Hiç bir ilişkim yok" der.

Sonra oradan ayrılır, tekrar "ÜGD ve ÜYD demokratik kuruluşlardır" demeye devam eder. Herkes de bu numarayı vutar!

Bildiğiniz gibi bu faşist örgütler sık sık isim değiştirmekle tanınır. İsim değiştirmesinin sebebi Sıkıyönetim tarafından kapatılması veya kapatılmaya yüz tutmasıdır.

Yeni kurulan ÜYD'nin yöneticileri işbaşına gelince şöyle dediler:

"Düşmanlar bir kere daha hayret etti. ÜGD'yi kapatmaya hazırladıkları sırada Neveşehir'den yeni bir teşkilat kurulduğu haberi yayıldı. Bu teşkilatın üyeleri dört dört bir yana. Bu onların ikinci şaşkınlıkları oluyor. ÜGD kapatıldığı ödenince ÜGD faaliyete geçmişti. ÜYD de elindeki meseleyi ÜGD'den almıştır. Değişen tabelalardır." (Çağrı dergisi, 24.3.1980)

Şimdi bu ÜYD'nin de suçları ortaya çıkıp kapatılma ihtimali belirlediğine göre, acaba yeni kurulanların adı ne olur?

Mehmet İrmak'a sorarsanız, ÜDD (Ülkücü Demokratlar Derneği) olmalı. Belki de ÜMD (Ülkücü Masumlar Derneği) koyarlar.

Bana kalırsa artık gerçek isimlerini alıp ÜKD (Ülkücü Katiller Derneği) olmalıdır.

Kim Dae Jung (sağdan ikinci) ve diğer muhalifler mahkemede

G.Koreli muhalif Jung neden yargılanıyor?

- Çeşitli sahte kanıtlarla verilen idam kararına uluslararası alanda tepki gösteriliyor
- General Han, eski diktatör Park Çung Hi'nin yokluğunu aratmıyor

DIŞ HABERLER SERVİSİ Güney Kore'de Kim Dae Jung ve diğer 8 demokrat, askeri mahkemede Chun Du Han ve yandaşları "büyük ihanet" suçlarıyla yargılandı.

Geçtiğimiz yıl, General Park Çung Hi'nin öldürülmesinden sonra işbaşına gelen yeni diktatör Chun Du Han, "Ulusal güvenlik önlemleri için Özel Komite" adıyla kurduğu komitenin daimi başkanlığı görevini üstlendi. Chun Du Han silahlı kuvvetlerin kontrolünü ele geçirdikten sonra demokratlaşma sürecini geriletmek için elinden geleni yaptı. Tabii bu arada, "ordunun siyasi yaşamdan uzak duracağı" yolunda verdiği sözleri almadı ve iktidarı gaspetme telaşlarıyla tüm muhalefeti ezmede hiç tereddüt etmedi.

ESKİ DİKTATÖR PARK'IN YOLUNDA...

Chun Du Han, 17 Mayıs'ta ülkede sıkıyönetim ilan ederek, aralarında Kim Dae Jung'un da bulunduğu muhalif liderlerini çeşitli bahanelerle tutukladı. Han bunun ardından Kwangju halkının ayaklanmasını bastırmak için bu kente tanklarla

desteklenen 17 bin asker, zırhlı araç ve helikopterler gönderdi. Han, Kwangju olaylarından sonra kurduğu "Ulusal güvenlik önlemleri için Özel Komite"yle de bir taşla iki kuş vurdu: kitleleri ve muhalefeti bastırıldı ve iktidarı ele geçirdi. Chun Du Han böylece Güney Kore'nin yeni diktatörü olma yolunda önemli yol katetti.

Bir yabancı gazetesinin açıkladığı gibi, Chun, gösterilere katılan öğrencilere ve davada öğrencileri savunan avukatlara müvekkillerinin Kim Dae Jung tarafından kuşkuyla "itiraf" etmeleri için baskı yaptı ve daha sonra da bunları Kim Dae Jung'a ölümlü ceza vermek için "kanıt" olarak kullanmak istedi. Bu şeytani oyunla Chun, siyasi muhalefeti susturmayı ve Güney Kore'de zaman zaman geriye döndürmeyi amaçlıyor.

YARIM KALAN ENTRİKA BİTİRİLMEMEYE ÇALIŞILIYOR

Güney Kore'nin en ünlü muhalefet lideri Kim Dae Jung demokrasiyi, Kore'nin birleşmesini görüşünü her zaman kararlılıkla savundu. Ünlü muhalife, ülke içinde ve uluslararası alanda Devlet Başkanlığı için en kuvvetli aday olarak bakılıyor. Zaten Chun Du Han'ın, Kim'i fiziki olarak ortadan kaldırma isteğinin temel nedeni de ülkenin diktatörü olma amacına Kim'in büyük bir engel teşkil etmesidir. Güney Kore'de 1971 yılında "Devlet Başkanlığı seçimlerinde" Park Chung Hi'nin en temel rakibini Kim Dae Jung olduğu hatırlanmaktadır. Ancak Park çok ince hazırlanmış bir oyuna, Kim seçimlerde yüzde 45 oranında oy almasına rağmen "se-

çimler"den sonra Devlet Başkanı oluvermişti. Park Chung Hi 1973 Ağustosunda Merkezi İstihbarat Teşkilatını hareket geçirerek, o sırada Japonya'da bulunan Kim'in kaçırılmasını istedi. Park'ın amacı Kim'i öldürmek ve sonra da Kim'in kaybolduğunu açıklamaktır. Bu entrika boşa çıkmıştı çünkü Kim'in kaçırılmasını büyük tepkilere yol açmış ve Park planından vazgeçmek zorunda kalarak Kim'i ev hapsine almıştı.

Chun Du Han şimdi akıl hocasının tamamlanmadığı oyunu bitirmeye çalışıyor.

KARARA TEPKİLER SÜRÜYOR

Chung'un muhalifinden kurtulma girişimi uluslararası alanda tepki ile karşılandı. 4 İskandinav ülkesi ortak olarak yayınladıkları açıklamada, Güney Kore yetkililerinin sorunu yeni baştan incelemeye çağırıldı. Bonn ve Paris yönetimleri de Kim Dae Jung ve diğer muhaliflerin tutuklanmalarından derin üzüntü duyduklarını ifade ettiler. Japonya'da ise "Kim Dae Jung'u Kurtarma Komitesi" kuruldu. Bu komite Japon hükümetine, Tokyo'daki ABD ve Güney Kore Büyükelçiliklerine mektuplar gönderdi. Aynı Komite, Birleşmiş Milletler ve diğer uluslararası örgütlerin de soruna ilgilmesini istedi. Bu arada Kim'i kurtarmak için yaygın bir imza kampanyası açıldı. Halk, Chun Du Han'dan, Kim Dae Jung ve diğer muhalifleri acil olarak serbest bırakmalarına talebinde bulundu. Gözlemler, demokrasi, özgürlük ve ana vatanın birleşmesini talep eden halkın tutumu karşısında Chun Du Han'ın hareketsiz kalamayacağını ileri sürüyorlar.

MENKUL SATIŞ İLANI 1980/5519

İSTANBUL 2. NCI İCRA MEMURLUĞUNDAN

Mahcup olup satılmasına karar verilen 110.000 TL kıymetinde bir adet seritli Dograma makinesi bir adet plana makinesinin ilk açık artırması 26.8.1980 Günü saat 12.15-12.30 arasında İstanbul Cibali Yeni Yol Sokak No: 8/2 1'de ihale yapılacaktır. O gün mahsupa verilcek bedelin muhammen değeri %75'ini bulmadığı takdirde,

İkinci artırması 27.8.1980 Günü aynı saat ve mahalde yapılacaktır en çok artırana ihale edilecektir. Talipçilerin mahsulünde bulunacak memura müracaatları ilan olunur 6.8.1980 (Basın: 5940-1079)

GAYRİMENKULÜN ACIKARTIRMA İLANI GEBZE İCRA MEMURLUĞUNDAN

Dosya No: 979/636 talimat

Satılmasına karar verilen gayrimenkulün cinsi, kıymeti, adedi, evsafı: Darıca nahiyesi bayramoğlu sahil mahallesi mevkiinde 50 pafta, 6899 parsel no'da kayıtlı 519.89 M2 miktarda bir adet beton ve çini döşeli duvarları boyalı umumî plaja 60 M. mesafeli halen kirada bulunan betonarmadan mamül 36 M2 miktarda 5/1000 irifak haklı 441.973.00 TL kıymetindeki boş dükkanın satılacağı, üzerindeki binanın darıca belediyesinin imar planına göre yapılmış olduğudur.

SATIŞ ŞARTLARI:
1- Satış 30.9.1980 Salı günü saat 16.00'dan 17.00'a kadar Gebze İcra Dairesinde açık artırma suretiyle yapılacaktır. Bu artırmada tahmin edilen kıymetin %75'ini ve ruçhanlı alacaklılar varsa alacakları mecmuunu ve satış masraflarını geçmek şartı ile ihale olunur. Böyle bir bedelle alıcı çıkmazsa en çok artırmanın taahhüdü baki kalmak şartıyla 10.10.1980 Cuma günü aynı yerde saat 16.00-17.00'da ikinci artırmaya çıkarılacaktır. Bu artırmada ruçhanlı alacaklıların alacağını ve satış masraflarını geçmesi şartıyla en çok artırana ihale olunur.

2- Artırmaya iştirak edeceklerin tahmin edilen kıymetin %10'u nisbetinde pey akçesi veya bu miktarda kadar milli bir bankanın teminat mektubuunu vermeleri lazımdır. Satış peşin para ile, alıcı istediğinde 20 günü geçmemek üzere mehil verilebilir. Dellaliye resmi ihale pulu, tapu harc ve masrafları alıcıya aittir. Birikmiş vergiler satış bedelinden ödenir.

3- İpotek sahibi alacaklılarla diğer ilgililerin (*) bu gayrimenkul üzerindeki haklarını hususiyetle faiz ve masrafa dair olan iddialarını dayanağı belgeler ile onbeş gün içinde dairemize bildirmeleri lazımdır; aksi takdirde hakları tapu sicili ile sabit olmakla beraber paylaşılmaz.

4- Satış bedeli hemen veya verilen müht için ödenmezse İcra ve İflas Kanununun 133. maddesi gereğince ihale feshe dilir lki ihale arındaki farktan ve %10 faizden alıcı ve kefilleri mesul tutulacak ve hiç bir hükme hacet kalmadan kendilerinden tahsil edilecektir.

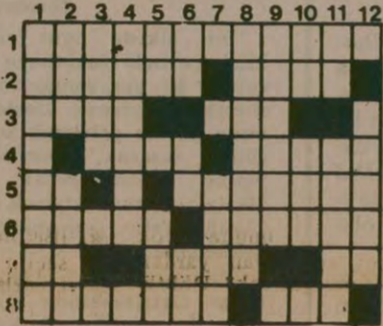
5- Şartname, ilan tarihinden itibaren herkesin görülebilesi için dairede açık olup masrafı verildiği takdirde isteyen alıcıya bir örneği gönderilebilir.

6- Satışa iştirak edenlerin şartnameyi görmüş ve münderecatını kabul etmiş sayılacakları, başkaca bilgi almak isteyenlerin 979/636 tal. sayılı dosya numarasıyla memurluğumuza başvurmaları ilan olunur. 18.8.1980 (İc. İf. K. 126)

(*) İlgililer tabiriçe irifak hakkı sahipleri de dahildir.

(Basın: 5939-1080)

BULMACA

SOLDAN SAĞA: 1) Servet-i Fünun döneminin ünlü şairi 2) Açıkta geç, yaklaşma anlamında bir denizcilik terimi -TERSİ- Erden yapılan 3) Bir erkek ismi -Kabarma 4) Stravinsky soyadı Rus bestecisi - Bir erkek ismi 5) Salverme - Bir banka 6) Müstahıpların gündüz 5 kez yapmaları dinde buyrulur - Cin 7) Bir nota - Çağrı uygun -TERSİ tavla da iki 8) Soğukla sıcak arası -Vucudun devrimini sağlayan organlardan her biri. YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1) Kütahya'nın bir ilçesi 2) Bir emir - Çalşın 3) Bir ilin en yüksek müllî amiri 4) Anadolu'da eski bir uygarlık merkezi 5) TERSİ Alaka anlamında bir sözcüğün yansıması -TERSİ Karadenizli yurttaşlara deniliyor 6) TERSİ bir renk - Bir nota -Kimyada Silyum'un simgesi 7) Brakma 8) Ülke Konularında daha hızlı ilerleme yanısı 9) Kitaplarda yazınlarla bağlı kalan, onlarla sınırlanan 10) TERSİ utanma duygusu -Ün, şan 11) TERSİ bir harfin okunuşu -TERSİ bir mezhep 12) TERSİ dikey olan doğru ya da düzlem.

Istanbul Bahariye'den okuyucumuzun sorusu:

sorular ? cevaplar

MANDACILIK

SORU Halide Edip Adıvar, Rauf Orbay ve Yunus Nadi mandacı mıydı? R.Nuri İleri Anadolu İhtilali kitabında bunlardan Amerikan ve İngiliz mandacı diye bahsediyor?

CEVAP Halide Edip Adıvar, Rauf Orbay ve Yunus Nadi Kurtuluş Savaşımızın ilk yıllarında gerçekten Amerikan mandacılığını savunmuşlardır. Sevr Anlaşmasından sonra emperyalist devletler Türkiye'nin paylaşılmasını hesapları için girmişlerdi. Başta padişah olmak üzere Osmanlı devleti emperyalistlere teslim olmuş, ordular dağıtılmıştı. Aydınlar ise ne yapacağını bilemez ve örgütsüz durmuşlardı.

Izmir'in işgal edilmesi bütün yurt çapında büyük bir milli heyecan yarattı. Bu sırada işgale cesaretle karşı çıkan ve İstanbul'da miting alanlarında sesini yükseltenlerden birisi de Halide Edip'ti. İstanbul'da bulunan aydınlar Türkiye'yi bekleyen tehlikeleri görüyor, fakat bir çıkış yolu bulamıyorlardı. Çaresizlik içinde Amerikan mandasına girmek şeklinde fikirleri geliyordu.

Halide Edip, Rauf Orbay ve Yunus Nadi İngiliz mandasını savunuyorlardı. Bu sırada İngiliz mandasını savunanlar, padişaha beraber İngilizlerin Türkiye üzerindeki emperyalist emellerine hizmet ediyorlardı. Aydınların önemli bir kısmı, iyi tanıdıkları İngilizlere güveniyor, dünya sahnesine yeni çıkan ve "sömürge halklara bağımsızlık" vadeden Wilson prensiplerini savunduğunu söyleyen Amerika'yı "tarafsız" ve "Türkiye'ye yardım edebilecek" bir güç olarak görüyorlardı.

İstanbul'da mandacılık fikirleri yayılırken, M.Kemal Samsun'a çıkıyordu. A-

masya kararları açıklanıyor ve ardından Erzurum Kongresi toplanıyordu. Anadolu'daki bu gelişme İstanbul'da bir çıkış yolu arayan aydınların dikkatini Anadolu'ya çekti. Samsun'a çıkan M.Kemal'in kafasındaki fikir "tam bağımsızlık"tı. Buna ulaşmak için eldeki tek silah M.Kemal'in birçok konuşmasında açıkladığı gibi millettir. M.Kemal, Amasya Tamiminde "Milletin istiklalini yine milletin azmi ve kararı kurtaracaktır" diyor ve bu gaye ile Müdafaa-i Hukuk Cemiyetlerini birleştirme ve milli bir kongre toplamaya çalışıyordu.

Mandacılığı savunan aydınlar bu sırada Mustafa Kemal ile ilişki kurdular. Ve 4 Eylül 1919'da toplanan Sivas Kongresinde mandacılık fikri tartışmaların en önemli konusu oldu.

Bu kongrede M.Kemal'in karşısında mandacılığı savunanlar kuvvetli bir güç oluşturuyorlardı. Rauf Orbay, Refet Bele, Bekir Sami Bey, Kara Vasıf ve hatta kongrede bulunmasına rağmen İsmet İnönü gibi etkili isimler mandacılığı savunuyorlardı.

Mandacılığı savunanlar görüşlerini şunlara dayandırıyorlardı: "Bağımsızlığımızı tek başımıza gerçekleştiremeyiz. Çünkü İngiltere, İtalya, Fransa Türkiye'yi taksim etmek istiyor. Bir savaş çıkarsa Yunanistan'ın bile saldırılarına karşı kendimizi savunacak gücümüz yok. Ayrıca Osmanlı devletinden kalan 500 milyon lira borcu olan, toprakları verimsiz ancak 10-15 milyon lira bir geliri olan ve harap bir durumda bulunan memleketi bağımsız olsak bile yaşatamayız. Bu yüzden milletleri eşi eşi eden İngiliz mandacılığına karşı "milletlerin vicdanına riayetkar" Amerikan mandasını kabul etmek zorundayız. Tam bağımsızlık istersek Türkiye parçalanır."

Tartışmalardan sonra Sivas Kongresinde manda fikri kabul edilmedi. Rauf Bey sonunda mandanın bağımsızlığı yokedeceğini belirterek, manda değil ancak dış yardım istenebileceği fikrini ileri sürdü. Mandacılık fikrinin geliştirilmesiyle sağlanan bu uzlaşma sonucu, Türkiye'ye bir heyet göndererek tarafsız bir gözle olayları tespit etme için Amerikan Kongresine başvurulmasına karar verildi. Atatürk manda tartışmalarının vardığı bu noktayı Nutuk'ta şöyle değerlendiriyor: "... bu mektubun gönderilip gönderilmediğini pek iyi hatırlıyorum. Esasen bu mektuba özel olarak önem de vermiş değildim..."

Önemli olan manda fikrinin kabul edilmediği idi. M.Kemal de Sivas Kongresinde izlediği çok usta ve gerçekçi politika ile sonuçta bunu sağlamış ve bağımsızlık güçlerinin belki de daha ilk günlerde bölünmesine engel olmuştu.

Aydınlar içinde mandacılık fikrinin yayılmasında, topraklarımız işgal eden emperyalistler karşısında bağımsızlığı için ölümlü göze alan bir milletin gücünü göstermek zaafı yatıyordu. Böyle olunca da "kötülerin içinde en iyisi" mantığıyla Amerika'ya sığınmak fikri ortaya çıkıyordu. Oysa Mustafa Kemal gerçekçiydi. Ulusal hakların ancak tam bağımsızlıkla kazanılacağını ilk gününden beri ve bunu da gerçekleştirecek tek gücün milletin bu amaç için birleşmiş irade ve azmi olduğunu tespit ediyordu. Ayrıca Amerika konusundaki hayalci değildi. O, uluslararası şartları değerlendirirken, emperyalistlerin arasındaki çelişmelerine dikkate alıyordu. Ancak, en sağlam müttefikinin Lenin'in önderliğindeki Sovyetler Birliği olduğunu da açıklıkla tespit ediyordu. Nitekim daha sonra Lenin ve Atatürk arasında sıcak bir dostluğun temelleri atılacaktı.

17. Hacibektaş Kültür ve Sanat Şenliği izleyici sayısı sürekli düşüyor

Nevzat Üçyıldız

16-20 Ağustos tarihleri arasında 17. Hacibektaş Veli'yi anma şenlikleri yapıldı. Birkaç yıldır yoğun etkinliklerle bir kültür ve sanat şenliği olarak düzenlenen şenlik, bu yıl çok sıkı güvenlik önlemleri altında yapıldı. Kente giriş-çıkışlar sürekli denetlendi. Şenliğe gelenlerin adları tek tek kaydedildi. Bu önlemler de şenliğe olan ilgiyi büyük ölçüde düşürdü. Öte yandan faşist militanlar, güneyden Nevşehir yolu üzerinden Hacibektaş'a gelen otobüsleri geri çevirmeye ve şenliğe olan ilgiyi azaltmaya çalıştılar. Kırşehir yolu üzerindeki Mucur'da gelen otobüslerin taşlandığı, insanların dövüldüğü haberleri şenlik süresince gergin bir psikolojik ortam doğmasına yol açtı. Bu yılki Hacibektaş Şenliğinde zaman zaman korsan gösteriler de yapıldı. Birkaç yıldır Dev-Yol adlı siyasi grubun yönetiminde ve programında etki kurduğu şenlikte bu yıl da siyasi sloganlar eksik olmadı. Dev-Yol'un dışında, Halkın Kurtuluşu ve İGD gibi sahte solcu diğer grupların da şenlik süresince duvarlara slogan yazarak varlık göstermeye çalışmaları izlendi. Şenlikte olay çıkabileceği düşüncesiyle Kayseri ve Nevşehir'den çok sayıda toplum polisi gelmesi programları izleyenlerin sayısını daha da düşürdü.

PROGRAMLAR

17. Hacibektaş Kültür ve Sanat Şenliğinde yine çeşitli folklor ekipleri gösteriler yaptı. İki yıldır gösterileriyle ilgi gören Boğaziçi Üniversitesi Folklor Kulübü ekibi bu yılki şenlikte yer almadı. Yine iki yıldır gösterileriyle halkın sevgisini toplayan Silifke-Kurtul Folklor Ekibi, üyelerinin farklı siyasi görüşler taşımaları nedeniyle şenlik süresince üvey evlat muamelesi gördü. Örneğin, Kurtul Ekibi sahnedeyken, sahnenin çabuk boşaltılması, sunucu tarafından "nazıkçe" belirtildi vb.

Şenliğe katılan öteki folklor ekipleri Hacibektaş Hoy-Der ekibi, Hacibektaş Turizm Derneği, Ankara Şubesi ekibi, Maden Tetkik Arama Enstitüsü Spor Kulübü ekibi, Halkevleri Genel Merkezi ekibi, ODTÜ Korosu, Hacibektaş Çocuk Korosu idi.

Şenliğe katılan halk ozanları Muhtar Yazıcıoğlu, Aşık Devrani, Mehmet Dinç ve Mustafa Zengin oldu. Şenlikte Sine-Sen'in yardımlarıyla film gösterileri yapıldı. Yılmaz Güney'in "Umut", Şerif Gören'in "Endişe", Süreyya Duru'nun "Kara Çarşafı Gelin" ve Zeki Ökten'in "Siri" adlı filmleri sergilendi.

Şenlikte geçen yıllarda olduğu gibi kültürel toplantılara da önem verilmişti. Bu çerçevede içinde, "Tarihte Zorbalığa Karşı Anadolu Halk Hareketleri" konulu toplantıda Rıza Zelyut, Celal Üçyıldız; Tuğgun Sabuncu'nun yönettiği "Gerçekçi Söyleme Sanatı" konulu açık oturumda Mahmut Tali Öngören, Ergin Atasü, Filiz Akçay, Can Yücel ve Ahmet Abakay; "Halk ve Sinema" konulu açık oturuma Aytaç Arman, Halil Ergin, Şerif Gören, Rauf Ozangil ve Çetin Öner katıldılar. Şenlikte Muzaffer Erdost "Zorbalığın Tarihiçesi", Ergin Atasü de "Kültür Üzerine" konulu iki konuşma yaptılar.

Halkevleri Genel Merkezi topluluğunun "Pir Sultan Abdal" oyunu ile Hacibektaş Turizm Derneği Ankara Şubesi oyuncularının sunduğu "Günlerin Getirdikleri" adlı oyun, şenliğin başlıca tiyatro etkinlikleri olarak dikkat çektiler.

"TEK YOL DEVRİM!" Şenlik boyunca halkın kafasına kar gibi sürekli "Tek Yol Devrim" sloganı haykırıldı. Faşist baskılara, cinayetlere, işkencelere karşı Dev-Yolcuların halka gösterdiği, gösterildiği tek çözüm buydu. Şenlik süresince bu siyasetin militanları bildiriler dağıttılar, konuşmalar yaptılar, siyasi görüşlerini şenliğin doğal bir parçası haline getirmeye çalıştılar. Halaylarda söylenen türkülerde bile aynı slogana rastladık: "Tek Yol Devrim"! Bu sloganın asıl amacı gösterme bahanesi altında, kitleleri maceralara, her şart altında atılacağına sürükleyen içi boş, hatalı bir slogan olduğu henüz kavranmamıştır. Yine halk ozanları sahneye çıkıyor ve Hacibektaş, Ulaş Bardakçı'nın memleketi olduğu için "Hele

Ulaş'a, Ulaş'a" türküsüyle programa başlıyorlardı. Dev-Genç'li, "vuracağız"lı, "kıracağız"lı türküler gırla gidiyordu. Hele bir ODTÜ korosu vardı ki gülmek elde değildi. Kot pantolonlu, blucinli kızlar, sakallı, gömlek düğmeleri yarıya kadar açılmış gençler sözümlerine Anadolu halkına sesleniyorlardı.

GELİŞMENİN YÖNÜ

17. Hacibektaş Şenliğinde göze çarpan en berrak durum, izleyici sayısının sürekli düşmesi oldu. Evet her yıl bu sayı daha çok düşüyor. Peki suç kimde? Organizasyondaki bozukluk mu? Yoksa şenliğe gelen insanların yollarının kesilmesi mi? Bizce asıl belirleyici olan ilkidir. Şenliğin düzenle-

ycileri her yıl biraz daha bir fraksiyon şenliği yapma yolunda adım atmakta ve salt bu nedenle bile Hacibektaş Veli'nin halkı birleştiren kişiliğine ters düşmektedirler.

Üç yıldır izlediğimiz gelişmenin yönü budur. Hacibektaş Veli'nin görüşlerinin ardında gizlenerek savunulan "Oligarşinin bağırmı gümbür gümbür döme" hedefleri içinde faşistlerin bütün pratik eylemleri, asıl eylem biçimi olarak benimsenmektedir. Bu siyasetin hizmet edeceği şenliğe katılmamın giderek azalması kaçınılmazdır. Hacibektaş şenlikleri bu anlayış içinde sürdüğünce Hacibektaş halkının bile şenliklere eski ilgiyi göstermesi doğaldır.

Hacibektaş Şenliklerinden bir görünüş...

Jean Mitry'nin "Sinema Tarihi" adlı eserinin dört ve beşinci ciltleri yayımlandı

Tanınmış Fransız sinema tarihçisi Jean Mitry'nin "Sinema Tarihi" (Histoire du Cinema) adıyla yıllar önce başladığı geniş eserin dördüncü ve beşinci ciltleri Paris'te, "Editions Jean-Pierre Delarge" tarafından yayımlandı.

Eserin dördüncü cildi, 1930-1940 yıllarının, beşinci cildi ise 1941-50 yıllarının dünya sinemasını ele alıyor. Dördüncü cildi 736, beşinci cildi 656 sayfa olan yapıtında Mitry, sinemadaki çeşitli akımları, çeşitli ulusların sinemalarında yer alan aynı türdeki filmleri, tek bir ülke sinemasının belli bir dönemini incelemeye gibi yöntemler kullanıyor. "Sosyalist gerçekçilik", "Toplumsal propaganda sineması", "Tarihsel fresk", "Savaş filmi" gibi bölümler yapıyor.

Kitabın dördüncü cildinin kapağı Joseph Von Strenberg'in "Mavi Melek", beşinci cildinin kapağı ise Sergey M. Ayzentayn'ın "Korkunç İvan" filminden birer fotoğrafı süslenmiş.

33. LOCARNO FİLM ŞENLİĞİ

Yeni Polonya dalgası

Louis Marcorelles

İsviçre'nin Locarno kentinde yapılan Uluslararası Film Şenliği, Venedik Film Şenliği gibi bir bunalıma girdi. Bu bunalımın nedenleri arasında ideolojik bağnazlık aşırılığı, sinemanın bir sanayi ve eğlendirme aracı olduğunu unutmayı sürayabiliriz. Kağıt üzerinde baktığımızda, mümkün olan en çok filmi Şenlikte gösteren seçicileri herhalde suçlayamayız. Bir genel müdür ve altı kişilik bir komiteden oluşan Seçiciler Kurulunda Almanca, Fransızca, İtalyanca konuşan sinemacılar, teknisyenler ve gazeteciler yer alıyor.

Locarno Festivalinde Gümüş Leopar (ikincilik) ödülü Amerikalı siyah sinemacı Robert Gardner'in "Clarence and Angel" adlı filmine verildi. Bu film çeşitli kamu kuruluşlarının mali desteğiyle Hollywood dışında çekilmişti. Böyle bir filmi ödüllendirmek Hollywood'dan ve onun üretim sisteminden kopmayı cesaretlendiriyor.

Locarno Film Şenliğinin bir başka olumlu yanı da genç Polonya sinemasını iki ödülle taçlandırması oldu. Uluslararası eleştiri ödülü FIPRESCI ve resmi listedeki özel mansiyon Polonya filmlerine verildi. Festivalde dağıtılan 80 sayfalık bir kitapçık genç Polonya sinemasını tanıttı.

gibi, uzun bir süre bir referans kitabı olarak da anılacak. Polonyalı, Finlandiyalı eleştirmenler hatta şenliğin yönetmeni bizzat bu "Yeni Dalgası Polonya Sineması" nı ayrıntılı olarak tahlil ettiler. Şenlikte, Wajda ve Zanussi'den sonra Polonya sinemasının dört yeni ismi tanıtıldı. Geçen yıl Moskova'da ödüllendirilen, Berlin ve La Rochelle'de gösterilen "Amatör" filminin yapımcısı Krzysztof Kieslowski, "Kung-Fu" filminin yönetmeni Janusz Kijowski, "Şans" filminin yönetmeni Feliks Falk ve "Tasralı Aktörler", filminin yönetmeni Agnieszka Holland.

Polonya terminolojisine göre otuz yaş kusağı diye bilinen bu yapımcılar, 1960 yıllarında Gomułka döneminde şiddetle bastırılan öğrenci hareketlerinden ve Gierkele başlayan 70 sonrası işçi direnişleri döneminde sinemaya atıldılar. Bu kuşak haksızlık, toplum ahlakı, ve üstün olduğu öne sürülen iktidare uyusabilen sorunları üzerinde düşünülüyor. Polonyalılar sadece iktidarı ve bürokratik eleştirmeyle yetinmeyip bizzat kişinin tavuzlarına ve gururuna indiği zaman ilginç oluyor. Bazı Polonya filmlerinde eleştirilen "yeni sınıf" Cilas'ın çeyrek yüzyıl önce sözünü ettiği belirli bir rahata sahip olan ve toplumu yönetenlerin oluşturduğu bir sınıftır. Sorun tek başına Polonya'yı hatta sosyalist ülkelerin tümünü de aşmaktadır. Dileğimiz bu filmlerin bir an önce en geniş izleyici kitesine sunulmasıdır.

Oldukça köklü, açık biçimde ve demagojiye kaçmaksızın bir rejime baş kaldırıyorsa muhatap olarak belki de insan karşısında sağlam bir rejim ister. Şenlikte bu bakış açısına sahip tek film Macaristan'dan geliyordu. Macaristan dışında ilk kez sunulan ve ödüllendirilmeyen film adı "Belki Yarnı" yönetmeni ise Judith Elek'ti. Bu film Locarno Şenliğinin duyurduğu kitesini çok şaşırttı. Ustalık bir romanmışçasına kurulan öyküde ayrı ayrı evli ve çocuk sahibi bir kadını bir erkeklini ilişkilerini düzeltmeye çalışmaları anlatılıyor. Filmde kur yasantısı, erkeklik allesi, derin nefretler ve yoksulluklar betimleniyor. Üstelik gergin ama güzel bir oyuncu yönetme ustalığı görüyoruz. Çok şefkatli temalarla zenginleştirilen ama aynı zamanda bir kabusa benzeyen öyküde, kişiler arasındaki hâlâ değişemediği mi insanlık dışı ilişkiler anlatılıyor.

Jüri Jacques Bral'ın "Geceleğin Dışarı" filmine "Bronz Leopar" (üçüncülük) ödülünü verirken hem film teknik kalitesini değerlendirmiş oluyor, hem de genç izleyicilerin taleplerini yerine getirmiş oluyordu.

Daha önce Cannes Film Şenliğinde gösterilen İtalyan yapımcı Marco Tullio Giordana'nın "Maledetti Viadero" filmi Altın Leopar (Birincilik) ödülünü kazanırken, jüri bu davranışla bütün İtalya'yı mateme boğan Bologna katliamını da anımsı oluyordu.

Giordana, Latin Amerika'dan terörizm tuzağına yaşayan İtalya'ya dönen bir generi anlatıyor. Svetlo adındaki bu genç devrimciye heves ediyor. İtalya'da belki de Polonya

daki kadar yozaşmış bir toplumu, iş hayatına atılmış eski okul arkadaşlarını ve katledilmiş Aldo Moro'yu buluyor. İtalyan sinemacı Giordana, on yıllık bir geçimle Jean-Luc Godard'ın devrimci sıkıntılarını sanki yeniden yaşıyor. Genç kahraman sıkıntılarını şiddetle kapılarak çözmek istiyor, bu arada İtalyan mizahından da yararlanıyor. Kendini beğenmişlik temasının tipik olarak ortaya çıktığı bu yapıtta aslında birçok iyi niyet belirtisi de sergilenmek istenmiş.

Locarno Şenliğinde çözülen Batı'nın filmlerinin yanı sıra amacı çok daha belli Üçüncü Dünya filmleri de gösterildi. Bunlar arasında ilk olarak ödüllendirme listesinde haksızca

unutulan Türkiye'li yönetmen Erden Kiral'ın "Bereketli Topraklar Üzerinde" filmi aklıma geliyor. Yetersiz olanaklarla çekilmiş olan bu yoksul film, diğer Türk filmlerinin de bize tanıttığı şerhli bir şiddet ve sefalet dünyasına götürüyor seyirciyi. Orhan Kemal'in Fransızca'da yayımlanan romanını beyaz perdeye aktaran Kiral, Türkiye'nin günündeki olayları bir gazeteci gibi serbest bir üslupla anlatıyor. Barışlığın hâlâ ayakta kalmasının ve yoğun sömürünün işlendiği filmdeki kahramanlar, Gorki'nin "Ayak Takımı Arasında" adlı oyunundan gelmişler ve "Gazap Üzümleri"ndeki başboş gezginliğe dalmışlar.

(*Le Monde-14.8.1980'den "kısıtlanmış çeviri")

AÇOK'un Avrupa turnesinde sergilediği "Keloğlan" adlı çocuk oyunundan bir görüntü.

AÇOK'un Almanya ve Hollanda turnesi başarılı geçti

Yarımcı Şenliği bugün sona eriyor

16 Ağustos'ta başlayan 9. Yarımcı Kültür ve Sanat Şenliği bugün sona eriyor. Bir hafta boyunca fotoğraf sergileri, filmler ve halk oyunlarının sergilendiği şenlikte son gün de geleneksel sinnet düğünü yapıldı.

Yarımcı Belediyesinde düzenlenen şenliğe bu yıl da Yugoslav sinema oyuncularları ve Yugoslav Priştine halk oyunları ekibi, yabana konularak katıldılar. Bir hafta boyunca her gün ayrı bir etkinliğin yer aldığı Yarımcı Şenliğinde ilk gün açılış, fotoğraf yarışmasının ödülü dağıtımı ve gösterilerine ayrılmıştı. Daha sonra sinema gecesinde yılın en iyi filmi olarak "ADA K" gösterildi. Halk oyunlarına ayrılan gecede Yugoslav halk oyuncularının yanı sıra Orhan Fışkin ortaoyunu gösterisi sunuldu. Tiyatroya ayrılan bölümde ise yılın en iyi tiyatro eseri olarak "Tirpan" İstanbul Şehir Tiyatrosu oyuncularından sergilendi.

Kısa adı AÇOK olan Anadolu Çocuk Oyunları Kolu, Almanya ve Hollanda turnelerinin başarıyla sonuçlandığını açıkladı.

Yirmi ayrı kent, okul beden eğitimi salonlarında, şehir tiyatrolarında, büyük parklarda, müze galerilerinde gösteriler sunan AÇOK, yaptığı basın açıklamalarında çalışmalarını şu şekilde özetledi: "Almanya'da WDR televizyonu akşam yayınlarının 10 dakikasını turnemize ayırdı. Hollanda'da "Im Stüdyo" da Keloğlan oyunumuzun tümü renkli olarak video banta çekildi. Radyolara röportajlar yaptık. Bülge gazeteleri turnemize övgüler yağdırdılar. Bu gazetelerin bazılarının isteği üzerine "Türkiye'de Çocuk Tiyatrosu, AÇOK ve Keloğlan" üzerine bir seminer düzenledik."

Otuzbeş günde oyunlarını 8000 küçük seyirciye sunan AÇOK oyuncularını, turnede "Leke, Çizgi/Benek, Renk" ve "Keloğlan" adlı iki oyun sergilediklerini açıkladılar.

2 İRGATOĞLU ATCALI KEL MEMET DESTANI

özkan mert

Ve 'Atçalım büyüdü.	Olmadı
Delikanlı oldu.	be hey
Biyyıklarından ter	olmadı.
yüreğinden a'taş	Zayıftı
damlar oldu.	Atçalı
Yanar oldu	zayıflığına.
damarlarında kanı.	Ve sırtında
Ağanın çiftliğinde	kardeşi gibi taşıdığı
bir ırğat.	kamburu.
Yaz demedi	Kaç uzun
çalıştı,	kaç yalnız geceler
kış demedi	uyuyamazdır
çalıştı,	ağanın kızı "Emir"
boğaz tokluğuna.	düşünerek
Toprak belledi	bu zayıf
saman çektii	kambur
davar bak tı.	delikanlıyı.
	Hissederek,
	diri
	taze
	bakir
	göğüslerinde
	nasırlı ellerini
	Atçalının

DEVAM EDECEK

Sorardı
çocukken
anasına:
- Uzun mu ?
bir kavaktan
daha çok
atının
yeleleri
"Cennet Ali"nin.
Mahmut padişahın
üzerini ferman çıkardı
halkın kulu
"Cennet Ali"nin
nasıl atıp Güneşi
atının terkisine
nasıl kaçırıldığını
nasıl geceleyin
yıldızları
birer kurşunla
düşürdüğünü
teker
teker.

DESEN: RAUF ALAZAN

Karasınır Halk Şenliği 6 Eylülde yapılıyor

Konya'ya bağlı Çumra ilçesinin Karasınır kasabasında düzenlenen halk şenliğinin 6 Eylül Cumartesi günü yapılacağı açıklandı.

Karasınır kasabası Belediye Başkanı Mehmet Yakıcı, şenlik nedeniyle folklor gösterileri yapılacağını, futbol turnuvası düzenleneceğini, ayrıca tarım araçlarının sergileneceğini bildirdi.

Aynı gün bir ilkokul ile halk bahçesinin de törenle açılacağı açıklanmada yer aldı.

TÜRKİYE İŞÇİ KÖYLU PARTİSİ MERKEZ ORGANİ

Türkiye

Genel Dağıtım: TUR-DA
Hentam Sokak, No: 4,
Cağaloğlu-İstanbul
Tel: 27 25 22

CIKTI

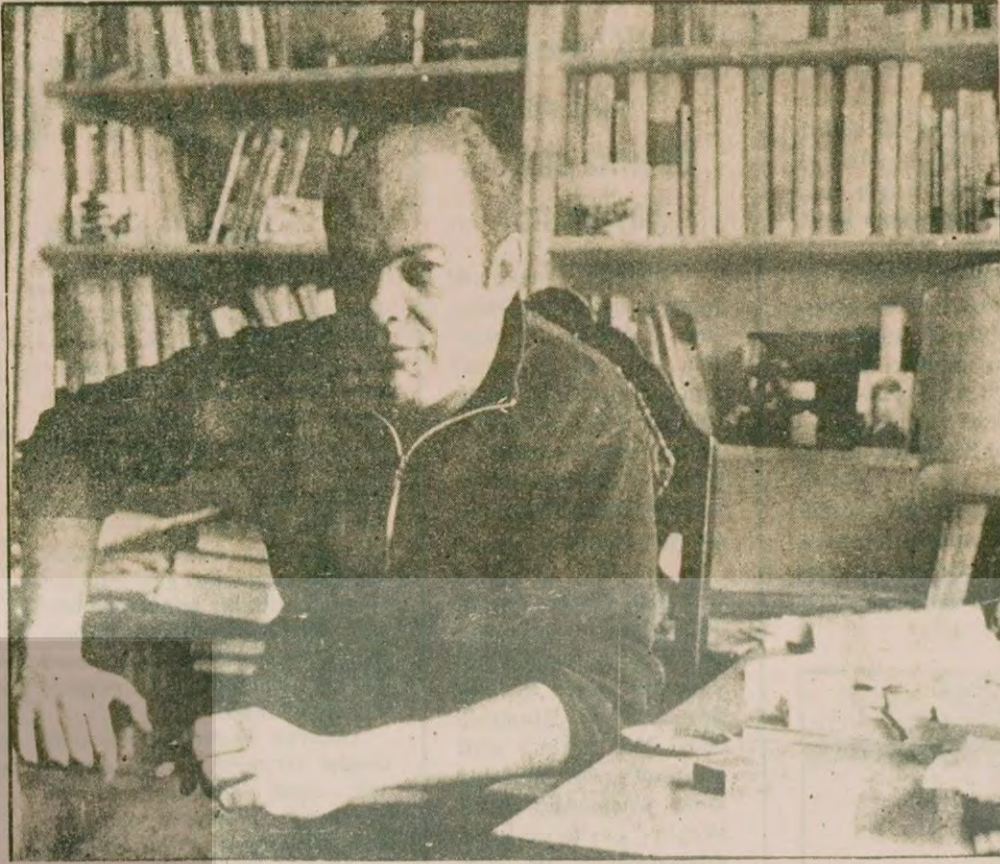
50 Lira

CERKEZ İTİHEM
ve günümüzün
Cerkez
Ethemcileri
ZEKİ SARIHAN

AGUSTOS 1980 SAYI 18

Tutuklanan muhalefet lideri Polonya olaylarını değerlendirdi

KOR yöneticisi Jacek Kuron:

"Artık kimse bu harekete durduramaz"

● Soru-Peki başarabilecek misiniz? Kuron-Eğer üç senemiz olsa başaracağımızdan eminim.

● "Halihazırda süren isyan hareketi işçilerin yeni yönelimlerini açıkladığı için son derece önemlidir"

Polonya'da son haftalar içinde 20 kadar devlet işletmesinde çalışan işçiler, yasaların engellenmesine rağmen greve başladılar. Bu eylemin nedenleri nedir?

JACEK KURON: KOR'un verdiği bilgilere göre Polonya'da greve olan işyeri sayısı 20 değil 150 civarındadır. Bu nedenle şimdiden bu bunalmın çıkış yollarını öngörmek pek mümkün değildir. Zaten sorun da, grevlerin neden başladığı değil, neden 1980 yazı sonunda başlamış olmasıdır. Yaşam düzeyi uzun zamandır zaten düşüş gösteriyordu. Birçok yerde gerekli mallar, araçlar bulunamaz oldu. Bulunabilen ihtiyaç mallarının fiyatı ise olağanüstü yüksekti. Planlama eksikliği ve git gide açığa çıkan yeteneksizlikler nedeniyle, günlük yaşamı etkileyen bütün sektörlerde durum o kadar vahim ki, bugün orta halli bir Polonyalı bu duruma artık katlanamaz hale geldi.

İlginçtir ki, bu grevler, 1970 ve 1976'daki işçi ayaklanmalarından tamamen farklı bir nitelik gösteriyor. Grevciler halkın hoşnutsuzluğunu seferber etmek için yollara dökülmek üzere bugün işyeri yönetimi veya parti ile görüşme masasına oturmaya çalışıyorlar. Bu mücadele biçiminin seçimine kim etkili olmuştur?

J. KURON: Bu seçimde, aşağı yukarı dört yıldır siyasi bir çalışma yürüten muhalefetin etkisi olmuştur. Biz binlerce kez hakların kazanılması için sokaklarda değil, işyerlerinde mücadele edilmesinin doğru olduğunu yazdık, söyledik. Emeğimiz kesim içinde çok okunan gizli yayınlarımız "Robotnik" (İşçi) gazetesinin büyük rolü olmuştur.

Polonyalı işçilerin muhalefetin emirlerini uyguladığını mı söylemek istiyorsunuz?

J. KURON: Hayır, sadece bunu söylemek istemiyorum. Ama işçilerin pratik deneyimleri vardır. 1956 ve 1970'teki mücadelelerde çok kan döküldü. Bu kanlı mücadeleler çok işçinin ölümüne neden oldu.

Bugünkü eylemlerde hükümet ve parti şiddete başvurmakta çekinmiyor. Yoksa onlar da mı "Robotnik" okuyor?

J. KURON: Temmuz başında grevlerin patlamasıyla KOR işçilerden hükümeti kıskırtmamaları istedi. İşçiler bu çağrıya uydu. Ancak hükümetin grevleri şiddete başvurarak bastırma olasılığı hâlâ mevcuttur. Bir de şöyle bir sorun var: Hükümet şiddete başvurarak başarılı olabileceğinden kuşku Bu konuda kendisine tam güveniyor. Çünkü şiddete başvurursa baskı organları da hükümete karşı ayaklanabilir.

Polis veya güvenlik kuvvetlerinin bu kızgınlığın nedenleri ne olabilir?

J. KURON: Böyle durumlarda polisler 'şamar

DIŞ HABERLER SERVİSİ

POLONYA'daki siyasi grevler sürerken, dünya kamuoyu olaylar konusunda en sağlam ve ayrıntılı bilgileri ülkedeki güçlü muhalefet hareketi KOR'dan alıyor. İşçiler arasında en fazla okunan gazetelerden birini (Robotnik) yayınlayan KOR, ülke çapındaki grev ve direniş eylemlerini de örgütlemeye ve yönetmeye özel önem gösteriyor.

Aşağıda KOR'un kurucularından ve yöneticilerinden biri olan Jacek Kuron'un Alman "Spiegel" ve Fransız "Le Nouvel Observateur" dergilerinin son sayılarında çıkan bir röportajının özetini yayınıyoruz.

Adam Michnik ve Karol Modzelewski ile birlikte Polonya'nın en tanınmış muhaliflerinden biri olan Kuron, daha 1964 yılında iktidardaki Polonya Birleşik İşçi Partisi içinde, rejimin yozlaştığını kanıtlayan bir belgeyi yaymaktan tutuklanmış ve ağır hapis cezasına çarptırılmış. Bir işçi çocuğu olan Kuron, 1968 yılında eğitimini tamamladı ve işçi grevlerine destek oldu. 1976 eylemlerinden sonra, bıkmadan yılmadan muhalefet hareketini örgütlemeye çalışan Kuron, bugün Varşova'da yabancı gazetecilerin sık sık ziyaret ettiği bir 'yetkili' durumundadır.

oğlanı' durumuna düşüyor. Onlar hem tabanın hem de yönetimin baskılarına maruz kalıyor. Sonra, bu polisler, hükümetin ulaşılması durumunda bir zaaf tespit ediyor. Aslında durum tehlikeli. Çünkü hükümet umutsuzluğa kapılıp, şiddete başvurmaya kalkarsa bu hem kendisi hem de baskı organları için bir intihar olur.

GREVİCİLERİN TALEPLERİ GREVİLERE bazı yivecek maddelerinin miktarının artırılması ve ücretlerin yüzde yirmiyeye varan zam istedi. Bu taleplerinin büyük bir kısmı karşılandı. Sizce grevlerin talepleri haklı talepler midir?

J. KURON: Talepler ve ücret artışları döngüsü çıkmazdadır. Örneğin, Ostrow Wielkoposki'deki demiryolları onarım atölyesinde işçiler ilk önce yüzde 3-4'lik bir zam istedikler. Hükümet talebi, itiraz etmeden hemen yanıtladığı için, grev komitesi bu kez yüzde 20'lik bir zam talep etti.

Peki bu yüzde 20'lik zam talebi sizce abartılmış bir talep midir?

J. KURON: Böyle durumlarda polisler 'şamar

DIŞ HABERLER SERVİSİ

POLONYA'daki siyasi grevler sürerken, dünya kamuoyu olaylar konusunda en sağlam ve ayrıntılı bilgileri ülkedeki güçlü muhalefet hareketi KOR'dan alıyor. İşçiler arasında en fazla okunan gazetelerden birini (Robotnik) yayınlayan KOR, ülke çapındaki grev ve direniş eylemlerini de örgütlemeye ve yönetmeye özel önem gösteriyor.

Aşağıda KOR'un kurucularından ve yöneticilerinden biri olan Jacek Kuron'un Alman "Spiegel" ve Fransız "Le Nouvel Observateur" dergilerinin son sayılarında çıkan bir röportajının özetini yayınıyoruz.

Adam Michnik ve Karol Modzelewski ile birlikte Polonya'nın en tanınmış muhaliflerinden biri olan Kuron, daha 1964 yılında iktidardaki Polonya Birleşik İşçi Partisi içinde, rejimin yozlaştığını kanıtlayan bir belgeyi yaymaktan tutuklanmış ve ağır hapis cezasına çarptırılmış. Bir işçi çocuğu olan Kuron, 1968 yılında eğitimini tamamladı ve işçi grevlerine destek oldu. 1976 eylemlerinden sonra, bıkmadan yılmadan muhalefet hareketini örgütlemeye çalışan Kuron, bugün Varşova'da yabancı gazetecilerin sık sık ziyaret ettiği bir 'yetkili' durumundadır.

oğlanı' durumuna düşüyor. Onlar hem tabanın hem de yönetimin baskılarına maruz kalıyor. Sonra, bu polisler, hükümetin ulaşılması durumunda bir zaaf tespit ediyor. Aslında durum tehlikeli. Çünkü hükümet umutsuzluğa kapılıp, şiddete başvurmaya kalkarsa bu hem kendisi hem de baskı organları için bir intihar olur.

GREVİCİLERİN TALEPLERİ GREVİLERE bazı yivecek maddelerinin miktarının artırılması ve ücretlerin yüzde yirmiyeye varan zam istedi. Bu taleplerinin büyük bir kısmı karşılandı. Sizce grevlerin talepleri haklı talepler midir?

J. KURON: Talepler ve ücret artışları döngüsü çıkmazdadır. Örneğin, Ostrow Wielkoposki'deki demiryolları onarım atölyesinde işçiler ilk önce yüzde 3-4'lik bir zam istedikler. Hükümet talebi, itiraz etmeden hemen yanıtladığı için, grev komitesi bu kez yüzde 20'lik bir zam talep etti.

Peki bu yüzde 20'lik zam talebi sizce abartılmış bir talep midir?

J. KURON: Böyle durumlarda polisler 'şamar

"Sovyetler Polonya'ya müdahale ederse Prag'daki değil, Afganistan'daki manzara ortaya çıkar. Ama biz böyle bir gelişme olmaması için elimizden geleni yapacağız"

Köklü devrimci gelenek: Varşova-Lodz

Cüneyt Akalın

DÜNYAMIZDAKİ bazı kentlerin, devrimci geçmişleri ile, devrimci gelenekleri ile özellikle temayız ettiğimiz, bir gerçek. Devrim denince, hemen akla gelen bazı kentler vardır.

Örneğin Paris böyle bir kenttir. Sokaklarında taçların yuvarlandığı, kitlelerin öfkesinin Bastil zindanlarını yerle bir ettiği, Büyük Fransız İhtilalinin mayalandığı kenttir. 1830-1848 devrimlerinin yatağıdır. İşçi sınıfının bağımsız bir güç olarak mücadelesine ilk çıktığı, ilk barikatlarını kurduğu merkezdir. İlk işçi devriminin, Paris Komününün vatanıdır. Ve nihayet Nazilere karşı amansız direniş metrolarında, sokaklarında, bağrında gizleyen kenttir.

Örneğin Leningrad da böyle bir kenttir. Sovyetlerle, işçileriyle, Putilov fabrikasıyla, bahriyelileriyle Büyük Ekim Devriminin patlak verdiği can alıcı muhareberin verildiği, devrimin büyük savaş alanıdır Leningrad. II Dünya Savaşında Nazilere karşı amansız bir direniş göstererek, dost düşmana bir kez daha kendini kabul ettirdi.

Polonya da patlak veren büyük işçi fırtınası dünyanın dört bir yanında yankılanırken, Varşova, Lodz, Gdansk adları, bir laktan kulaga yayılıyor. Şimdi bütün dünya bu kentlerden söz ediyor.

Tabii kavgayı işçi sınıfı veriyor. Gerçek kahraman kitleler veriyor. Hiç birinin adını sanını bile bilmediğimiz tersane işçileri, tekstil işçileri metal işçileri veriyor. Adlarını saygıyla andığımız bu kentler ise mücadelenin simgesi oluyor.

Varşova, Lodz ve Gdansk... bütün dünyanın kendilerinden sözü ettiği bu kentler, acaba Paris'in, Leningrad'ın devrimci geleneklerinin günümüzdeki temsilcileri mi?

Sovyetler Birliği Komünist Partisi Tarihi (Bolşevik) bu sorulara ışık tutacak bilgilerle dolu. Parti tarihinin sayfalarını karıştırınca, insan, Varşova'nın, Lodz'un Avrupa'daki işçi mücadelesi içinde, devrimci mücadeleler içinde seçkin bir yere sahip olduğunu görüyor.

1905 DEVRİMİ, VARŞOVA VE LODZ

PARTİ tarihi 1906'ı demokratik devrimini anlatırken, o sıralarda Çarlık Rusya'sının hakimiyeti altında yaşayan Varşova ve Lodz'un devrimci mücadele içindeki yerlerini şöyle anlatıyor:

"Moskova, Varşova, Riga ve Baku'daki grevler özellikle iyi örgütlenmiş ve kararlı grevlerdi. Savaşın proletaryasının ön saflarında metal işçileri yürüyordu.

Birçok şehirdeki 1 Mayıs gösterileri polis ve askerle çatışmalarla sonuçlandı. Varşova'daki gösteriye ateş açıldı. Yüzlerce insan öldü ya da yaralandı. Polonya'nın sosyal-demokratların çağrısı üzerine işçiler, Varşova'daki saldırıya genel bir protesto grevi ile cevap verdiler... Baku, Lodz ve Ivanovo-Voznesensk'de genel grevler patlak verdi. Grevciler ve göstericiler Çarlık askerleriyle gırtlıkçe daha sık çatıştılar. Odesa, Varşova, Riga ve Lodz'da ve diğer şehirlerde bu gibi çatışmalar meydana geldi. Polonya'nın büyük sanayi merkezi olan Lodz'da bu mücadele özellikle şiddetlendi. Lodz sokaklarında işçiler çok sayıda barikat kurular ve Çarlık birliklerine karşı üç gün (22-24 Haziran 1905) savaştılar."

1905 Devrimi sırasında Polonya'nın işçileri Rus işçileri ile omuz omuza Çarlığın istibdadına karşı mücadele ettiler.

1905 Rus demokratik devriminde Varşova ve Lodz'un oynadıkları öncül rol açıkça görülüyor. Varşova, 1 Mayıs gösterilerinde başı çekerken, Lodz da Çarlığa karşı ilk işçi barikatlarını sahne olmaktadır. Lenin bunları "Rusya'da işçilerin ilk silahlı eylemi" olarak selamlarken, Polonya'nın işçilerinin 1905 devriminde oynadıkları seçkin rolü işaret etmektedir.

BAGIMSIZ ÖZGÜR POLONYA

YÜZYILLAR boyunca büyük devletlerin tasalluduna uğrayan Polonya, 1918'de bağımsızlığını kavuştu. Varşova başkent oldu. Varşova aynı zamanda Polonya'nın en büyük sanayi merkeziydi. Makina, demir-çelik, kimya ve gıda sanayii burada yoğunlaşmıştı. Başkent Varşova'nın içinde geçen Vistula Irmağına bakan bitişli tepeleri işçi mahalleleriyle doluydu. Lodz ise Polonya'nın ikinci büyük sanayi merkezidir. Tekstil sanayii bu kentte yoğunlaşmıştı, 770.000 kişilik kent nüfusunun 2/3'ü bitişli dalında çalışmaktadı. Bu açıdan Lodz Polonya'nın Manchester'i olarak bilinir.

Son işçi fırtınasının patlak verdiği Gdansk, Danzig adıyla da anılır. Esas olarak gemi inşa sanayii merkezidir.

Polonya'nın bağımsızlığı uzun sürmedi. Naziler 1939'da Polonya'yı girdiler. Varşova tam on gün boyunca direndi. Su-yu ve yiyeceği kalmayınca teslim oldu. İşgal ile birlikte Varşova, Lodz, Danzig (Gdansk) ve bütün Polonya direnişe geçti. 1944'de Varşova'nın artık sabrı kalmamıştı. Nazilere karşı büyük Varşova ayaklanması patlak verdi. Ancak bu ayaklanma, Sovyet kuvvetleriyle birleşmedi. Nazilerce çok kanlı bir şekilde bastırıldı. 1,5 milyonluk Varşova'nın nüfusunun 1/4'üne düşen, Naziler Varşova'yı taş üstüne taş bırakılmamasına yaktılar. Sonunda bir kez daha Polonya kazandı. Naziler kovuldu, bağımsız, özgür ve sosyalist Polonya kuruldu.

Ne var ki Polonya'nın bağımsızlığı yine uzun sürmedi. Bu kez Yeni Çarlık Rusçev-Brejev revizyonistleri musallat oldu. Polonya'ya, Varşova, Lodz ve bütün Polonya bir kez daha istibdadın pençesine düştü.

Polonya halkı bu zorbalara da boyun eğmedi. Yıllar yılı Çarlar, Nazilere, büyük devletlerin emellerine karşı mücadeleye önderlik etmiş güçlü, tecrübeli, sınamış, çelişmiş bir işçi sınıfı vardı Polonya'da.

1970'lerde bu kez fırtına Gdansk'da başladı. Polonya işçi sınıfının amacı gene demokratik hak ve özgürlüklerine kavuşmak ve Polonya'nın bağımsızlığını kazanmaktır. Böylesi bir fırtına ilk kez patlak veriyordu Doğu Bloktunda. Gene Polonya'nın işçiler önderlik ediyor bu tarihi devrimci mücadelede.

BAGIMSIZ VE ÖZGÜR POLONYA DAVASI MUTLAKA ZAFERE ULAŞACAK

BÜTÜN dünyanın gözleri bir kez daha Polonya'ya çevrildi. Gdansk'daki Lenin tersanesinin dünya ile haberleşme bağlantılarını kesti, Gierek revizyonistleri. Ne gam. Onlar mutlakla bir yolunu bulurlar. Varşova ve Lodz, tıpkı 1905'te olduğu gibi barikatları kurmaya hazırlanıyor mu? Yoksa koşulların biraz daha olgunlaşmasını mı bekliyorlar? Bunu hep birlikte göreceğiz.

Su kesin: Polonya işçi sınıfı, çok köklü bir devrimci geleceğe ve büyük bir önderlik yeteneğine sahip olduğunu bir kez daha kanıtladı.

Ve Varşova ve Lodz, Paris'in, Leningrad'ın ardından, büyük devrimci işçi merkezleri olarak her geçen gün biraz daha büyüyorlar.

Televizyonda Bugün

17.00	HABERLER	18.50	TELEVIZYON FİLMİ
17.05	HEIDI		BENİMLE EVLENİR MİSİN?
17.30	GENÇ KAYAKÇI	20.30	HABERLER
18.20	POP MÜZİK	21.20	YEDİ TEPEDEN
		22.20	TV'DE TÜRK SINEMASI
		23.45	HABERLER

HABER YORUM MAGAZİN

18.50 Televizyon filmi
Benimle Evlenir misiniz?

Yönetmenliğini James Sheldon'un yaptığı ve başlıca rollerini Tom Bosley, Barbara Cason, Joyce De Witt'in paylaştıkları filmde ABD'nin başkenti Washington'da üç ayrı genç çift evlilik hazırlığı içindedirler. Hep si de aynı otelin salonlarında ve aynı günde düğün yapmak arzusunadadır. Ancak bu çiftlerden biri evlenmekten vazgeçer, bir diğeri parasızlık yüzünden çeşitli yollar dener, üçüncü gelin adayının ise aniden sevgilisi ortaya çıkar ve olaylar iyice karışır.

TV'DE TÜRK SINEMASI

22.20 Dağdan İnme

Yönetmenliğini Metin Erksan'ın yaptığı filmde başlıca rollerde Engin Çağlar, Fatma Girik oynuyor. Nüket Duru, Gülistan Okan ve Elif Pektaş'ın da rol aldığı filmde Adana'ya gitmekte olan bir uçanın Toroslarda düşmesi sonucu yaralı olarak kurtulan Vedat kendisini tedavi eden Elif'le (Fatma Girik) -le imam nikahıyla evlenir. Sağlığına kavuşan Vedat köyden bir haftalığına ayrılır bir daha gelmez. Elif kocasını aramaya şerre iner. Bundan sonra da birbirinden şaşırıca, öyle ki kocasını tanımayacak, olaylar gelişir.

Filmde üç çiftten yalnızca biri evlenmeyi başaracak.

Radyoda neler var?

TRT-1

15.25'de Yörelirimiz Folklorumuz, 15.45'de Silahlı Kuvvetler Saat, 10.20'de ise Hafta Sonu adlı programlar yayınlıyor. Handan Güneç ve Elçin Temel'in hazırladığı hafta Sonu adlı programda birinci ve ikinci bölümlerinde gülmeye, günlük olaylar, çeşitli meslek gruplarından kitleler yapılan röportajlar, öykü ve çeşitli müzik dallarından örnekler, üçüncü bölümünde ise müziğe yer veriliyor.

TRT-2

Saat 14.40'da türküler, 15.50'de Halk Müziğinden Seçmeler, 18.00'de Senfonik Müzik dinleyebilirsiniz.

TRT-III

Saat 15.00'de "Opera Sahnelerinden" adlı program yayınlıyor. Lemi Oğuz'un hazırladığı programda 17. Yüzyılda opera sanatının, Almanya'da Haendel'in operaları, ile aşamasını tamamlamaya geldiği ve Gluck'un opera sanatına getirdiği yenilikler anlatılıyor.